

novice

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA

Leto VIII. — Št. 14

KOČEVJE 20. MARCA 1968

Cena 20 din

20-LETNICA ZMAGE V JELENOVEM ŽLEBU

Moči napredka in svetlobe...

Ribnica je praznovala svoj praznik in z njo vsa Ribniška dolina, pa tudi tihi, v še ne zelene gozdove in sneg zakriti Jelenov žleb. Praznovali so ga v znamenju pomembnega jubileja, v znamenju 20. let...

Letos so, kakor se spodobi za 20-letnico takega dne, praznovali kar štiri dni, od sobote do torka,

Ribnica pa se je polepšala, kakor že dolgo ne.

Te dni je bilo v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku precej prireditev. V soboto je nastopilo karlovško gledališče z igro Vuk Bubalo, potem so organizirali različna športna srečanja, pomerili so se šahisti, v Sodražici in Loškem potoku pa je nastopil

Koroški akademski oktet. V teh dveh krajih so pozdravili pevce in spregovorili poslušalcem o pomenu praznika znani prvoborci; žal pa organizacija povsod ni bila najboljša in je prav SZDL, morda hote ali nehote, stala ob strani...

Kljub temu pa je bilo lepo. Lepo zaradi sončnih dni, zaradi slavnostnega razpoloženja, lepo zaradi številnih starih borcev, ki so se po dolgih letih morda spet zbrali. Lepo je bilo zaradi njihovih prisrčnih pozdravljanj, obgovin in toplih besed.

LEGENDA O NEKEM BATALJONU

V ponedeljek zvečer se je zbralo v domu Partizana precej Ribničanov in prebivalcev okoliških vasi, pa tudi številni preživeli borci so prišli. Na slavnostni akademiji je spregovoril Jože Borštinar, pomnoženi orkester JLA in zbor Slovenske filharmonije pa sta izvedla Radovana Gobca kantato NJEGOVO IME JE LEGENDA.

Tov. Borštinar je spregovoril o številnih partizanskih zmagah, med katerimi je na vidnem mestu prav zmaga slovenskih partizanskih brigad v Jelenovem žlebu, in te zmage naj bodo nam in zanamcem v svarilo in ponos. Na našo težko, slavno preteklost, na nečloveške napore in žrtve, ki jih je naš narod dal za svobodo. »Toda,« je poudaril, »okov fašizma nismo strli le zase, za naš narod, ampak tudi za tiste narode, ki so jih kovali za nas — in zase!« Razbili smo vojaško miselnost, ki je tedaj uklepala narode. Borili smo se za zmago pravice, človečnosti, svobode... Toda zmaga nas ni nikdar navdaja-

Prvi znanilci pomladi. Vsako leto pridejo s prvimi pomladanskimi dnevi, kakor hitro skopni sneg... Vedno znova se jih razveselimo, saj nam prinašajo lepše, toplejše dni, so v okras naravi in naših domov.
Foto ing. M. Briški

la z nadutostjo zmagovalca, ampak z zavestjo nečesa lepega, velikega, z zavestjo svobode. In prav svetli ideali, za katere smo se borili, ter velika moralna zavest slehernega borca so nam bili porok zmage in svobode...

Iz spominov na včerajšnji dan moramo sedaj graditi novo življenje, nov dom, novo družbo...

In nato legenda! Legenda o hrabrem, neuničljivem Pohorskem bataljonu, o njegovem komandantu Grogi, starem »pohorskem kralju« Šarhu z dolgo, sivo,

Trgovina, dvorana, osemletka...

Pri trgovskem podjetju v Ribnici smo zvedeli, da bodo pričeli v kratkem obnavljati trgovino v Dolenji vasi. Trgovina se bo začasno preselila v lokal v Prigorici, ki ga bodo kasneje tudi preuredili. Trgovina v Dolenji vasi bo non-stop in bo poslovala na principu samopostrežbe.

Prihodnji mesec bodo v Dolenji vasi tudi pričeli z gradnjo kulturnega doma in sicer na že postavljenih temeljih pri šoli. V domu bo nekaj stanovanj za učitelje, kinodvorana, telovadnica za šolo, klubski prostor ter nekaj pomožnih prostorov za šolski tehnični pouk, kar bo šola nujno potrebovala, ker se bo že jeseni pričela razraščati v osemletko.

Ribničani predlagali združitev občin

Pred kratkim so bili v skoro vseh večjih krajih ribniške občine zbori volivcev. Občani so v glavnem uvideli, da bi bila združitev njihove občine s kočevsko koristna. Z združitvijo se strinja tudi ljudska skupščina, zato bo izvedena že s 1. aprilom.

razmršeno brado, legenda o njegovih otrocih, ki so se borili s starejšimi tovariši z ramo ob ramo, legenda o poslednji borbi bataljona, o njegovi smrti. Po dvorani je završalo kakor hladen piš mrzlega januarskega vetra, kakor dih smrti. Poslušalci so onemeli in z veliko pozornostjo sledili slehernemu taktu, sleherni besedi, sleherni kretnji dirigenta... To je bil legendarni bataljon, njegova borba pa je smrt in njegova smrt je življenje!...
(Konec na 3. strani)

S srečanja Tomšičevcev. V imenu mladine Kočevja je predal Jovo Marič šopek cvetja narodnemu heroju Albinci Mali-Hočevarjevi

Preteklo soboto so se zbrali v hotelu »Pugled« v Kočevju preživeli borci, ki so bili v Tomšičevi brigadi od njene ustanovitve. Brigada Toneta Tomšiča je bila prva slovenska proletarska udarna brigada. Dala je precej prekaljenega kadra v ostale brigade in enote. Razen tega pa je izšlo iz te brigade več narodnih herojev.

zacij je pozdravil Tomšičevce Nace Karničnik, nato pa se je za topel sprejem zahvalila in pozdravila prisotne še Albinka Mali-Hočevarjeva, narodni heroj in bolničarka Tomšičeve brigade.

Bivše borce so pozdravili in obdarili s cvetjem še kočevski mladinci, ki so jim tudi zagrali nekaj partizanskih in narodnih pesmi, njihova fol-

klorna skupina pa je zaplesala nekaj plesov.

Po slovesnem delu srečanja se je začela zabava. Tomšičevci so tudi zapeli in zaplesali, v glavnem pa so obujali spomine na težke in lepe dogodke v partizanih. Srečanje je bilo organizirano v okviru proslav 20-letnice Kočevskega zбора.

(Zapiske s srečanja Tomšičevcev preberite na 8., 9. in 10. strani).

Preživele borce, posebno pa generalmajorja in narodnega heroja Franca Tavčarja-Roka in njegovo ženo tovarišico Ančko, ki je bil prav tako od ustanovitve v brigadi, ter bivšega namestnika komandanta brigade Jožeta Lepinara, je najprej pozdravil predsednik občinskega Združenja ZROP, narodni heroj in bivši komandant II. bataljona Tomšičeve brigade Jože Boland-Silni.

V imenu kočevskih organi-

Srečanje Tomšičevcev

Na pobudo občinskega sindikalnega sveta Kočevje in sindikalnih podružnic so se začeli po delovnih kolektivih seminarji za ekonomsko izobraževanje članov kolektivov. Namen seminarjev, ki jih organizira delavska univerza, je usposobiti člane kolektivov za upravljalce. Le gospodarsko in politično razgledan član kolektiva namreč lahko uspešno sodeluje v upravljanju podjetja. Hkrati pa so prav razgledani delavci sila, ki preprečuje in bo preprečevala škodljivo delo posameznih samovoljencev in birokratov. Doslej so že imeli ali pa imajo seminarje v podjetjih INKOP in Tekstilana po dva, po enega pa v Kočevskem tisku, Trgoprometu in Opremi. Teme predavanj so predvsem naslednje: osnove našega družbenega sistema in vloga samoupravljanja, delitev dohodka in čistega dohodka, gospodarjenje s sredstvi podjetja, merila za delitev osebnih dohodkov, upravljanje in vodenje delovne organizacije, organi podjetja (delavski svet, upravni odbor, direktor), povečanje produktivnosti dela kot predpogoj za ekonomski uspeh, položaj in vloga delovne organizacije v komuni, vloga in naloge subjektivnih sil (ZK, sindikat, mladina), statut in drugi samoupravni predpisi itd.

Ko bo zaključena prva skupina seminarjev, bo delavska univerza predvidoma takoj začela organizirati druge. Predvsem je nujno, da organizirajo seminarje sindikalne podružnice velikih gospodarskih organizacij kot ITAS, Rudnik, KGP, Zidar, Avto in Kemična tovarna. (Na sliki: Med predavanjem na seminarju v ČZP Kočevski tisk).

Čebelarji so zborovali

Zadnja leta so bili čebelarji brez svoje organizacije. Prenehal je z delom odsek za čebelarstvo pri Kmetijski zadrugi. Vendar potrebo po združitvi so čebelarji čutili ves čas. 24. marca so se čebelarji zbrali v Kočevju in ustanovili čebelarsko družino. Predvideva se ustanovitev čebelarske družine pri Fari za Kolpsko dolino in pozneje ustanovitev družstva, ki bo povezovalo poleg Kočevske in pri Fari že prej obstoječo družino v Ribnici.

Čebelarji so se na svojem ustanovnem občnem zboru pogovorili največ o boleznih; posebno nevarna je noseča, s katero so okuženi skoraj vsi čebelji panji, kar nam je povedal veterinar Štefanič. Na kratko je opisal bolezen, načine zdravljenja in preventivne ukrepe, da se bolezen prepreči in omeji. Potem je praktično pokazal z mikroskopom ugotavljanje noseče, tako da so čebelarji videli trose bolezni. Obljubil nam je tudi, da bo pregledal čebele z mikroskopom, kar je razmeroma drago, vendar nam bo opravil brezplačno!

28. aprila predvidevamo, da bi bilo čebelarsko predavanje s filmom v Livoldu, o čemer bomo čebelarje še obvestili.

Novi odbor družine vabi še nepovezane člane, da se vključijo.

jo da bi naša čebelarska organizacija bolj zaživela, od česar bo imel korist čebelar in skupnost. g. j.

V nedeljo ples

Gostinsko podjetje »Hotel Pugled« je sklenilo, da ne bo ob sobotah in nedeljah več organiziralo v Kavarni raznih plesov, ker ima z njimi zaradi nekaterih nekulturnih gostov samo izgubo. Da pa bo kljub temu poskrbljeno za plesa željne prebivalce, bodo odslej plesi ob ponedeljkih v Kolo-dvorski restavraciji, ker bo tu zaradi morebitnih izgredov manj škode (ta obrat je namreč občutno bolj zastarel, kot kavarna). Prvi ples bo že naslednji ponedeljek ob 8. uri zvečer. Igral bo odličen orkester (twist, bossa nova, medison pa tudi nekateri starejši plesi), vstopnina minimalna, vstopnice bodo izžrebane (za nagrado fruškogorski biser, buteljke in žgane pijače).

TURISTIČNI DOM PRI BELIH VODAH

V Loškem potoku bodo pričeli graditi pri Belih vodah turistični dom. V teh krajih je za gradnjo veliko zanimanje in imajo že precej sredstev zbranih. Dom bo v lepem kraju in bo lepo dopolnjeval turistično postojanko na Travnici gori. V okolici Belih vod je tudi več točk, znanih iz NOB (n. pr. bolnišnica pri Ogencih), pa tudi več spomenikov, posvečenih našemu narodnoosvobodilnemu boju.

Naposled kavarna

V Ribnici bo pričel obratovati s prihodnjim mesecem nov gostinski lokal, lična, sodobno urejena kavarna v gradu. Tako se bo ribniško gostinstvo le približalo potrebam sodobnega gostinstva in turizma...

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

KONČNO — RAZOROŽITEV — ZDA, SZ in Velika Britanija so v Ženevi sklenile sprejeti predlog osmih neangažiranih držav, ki sodelujejo na razorožitvenih pogajanjih. S tem so miroljubne sile sveta izvojevale svojo največjo zmago, zmago miru in napredka! O razorožitvi, prenehanju atomskih poskusov in uničenju atomskega orožja so se že načelno sporazumeli, le Francija se je nekaj časa upirala prekinitvi atomskih poskusov. Menijo, da bodo, potem ko bodo te dni določili glavne točke in način izvajanja sklepov, lahko takoj pričeli uničevati orožje...

SEJA USTAVNE KOMISIJE — Ustavna komisija Zvezne ljudske skupščine pod predsedstvom E. Kardelja je proučila in določila predloge zakona o izvajanju ustave SFRJ, o volitvah zveznih poslancev in organizaciji ter delu ZIS. Te predloge in spreminjevalne predpise ob novi ustavi bodo poslali Zvezni ljudski skupščini v proučevanje.

MATEOS V PARIZU — Mehiški predsednik Lopez Mateos je v torek pripotoval v Pariz, kjer bo ostal štiri dni na uradnem obisku. Na letališču so ga sprejeli predsednik de Gaulle, premier Pompidou in drugi visoki voditelji. V pozdravnem govoru je Mateos izrazil željo Mehike, da bi stalno in čedalje bolj prispevala k neodvisnosti, napredku, pravičnosti in miru na svetu. Po obisku v Franciji, kjer se bo razgovarjal o pomembnih mednarodnih vprašanjih, bo predsednik Mehike Mateos prišel na obisk v Jugoslavijo.

STAVKE SE NI KONEC — Francoski rudarji še vedno stavkajo in, kakor poročajo, so se jim v sredo pridružili še vozniki avtobusov v Parizu. 27. dan stavke je prišlo v rudarskem kraju Carling do spopada med rudarji in policijo. Nad 200 policajev je s per-driki in verigami napadlo skupino rudarjev, kljub temu pa stavko-kazom niso omogočili, da bi šli na delo v rudnik. Razgovori med sindikati in upravo rudnikov so prekinjeni, minister za informacije pa tudi ni imel uspeha, ko je pozval rudarje po televiziji, naj

se vrnejo na delo. Predlagal je enako zvišanje mezd, kakor so jih rudarji odbili že v nedeljo.

AREF ZA UNIJO — Na Bližnjem vzhodu se še vedno dogovarjajo za unijo med ZAR, Irakom in Sirijo. Iraški predsednik Aref je izrazil željo, da se takoj vzpostavi unija med temi tremi državami. V kratkem bo tudi sprejeta začasna iraška ustava in tedaj bo, »če bo ljudstvo želelo«, dovoljeno ustanavljanje političnih strank.

VSTAJA V JUŽNOAFRIŠKI REPUBLIKI? — Vodja prepovedane Vseafriškega kongresa Južne Afrike Leballo je dejal, da bo v tej deželi rasnega zatiranja vsak čas izbruhnila vstaja Afričanov proti belim oblastem. Revolucionarni svet organizacije sedaj razpravlja, kdaj in kako bi se začela vstaja.

PRETRGANI RAZGOVORI — Ker se britanska vlada ni hotela izreči o prihodnosti Severne Rodezije (zahteva po notranji avtonomiji dežele in pravica izstopa in Centralnoafriške federacije), starodezijska voditelja Kaunda in Nkumbula pretrgala razgovore, ki sta jih imela v Londonu z britanskim ministrom Bulterjem.

ČRNI DNEVI NA BALIJU — Za otok Bali v Indoneziji pravijo, da je najlepši kraj na svetu, prebivalci pa so naj srečnejši ljudje. Toda 16. februarja ni bilo tako. Nenadoma je pričel (po več kot sto letih) bruhati »mrtvi« ognjenik Agung. Tedaj je izgubilo življenje 1500 ljudi, veliko jih je bilo poškodovanih, 250.000 pa so jih evakuirali. Bližnje otoke in vzhodno Javo, ki je oddaljena nad 1000 km, je zasul vulkanski pepel. Se vedno obstoja nevarnost, da bo še več ljudi izgubilo življenje. Skupina azijskoafriških držav je zaprosila generalnega sekretarja OZN U Tanta, naj OZN nudi potrebno pomoč Indoneziji.

V. PLENUM CK ZKS — V sredo se je pričel v Ljubljani V. plenum CK ZKS, ki ga je odprl sekretar CK ZKS Miha Marinko. Obravnavali bodo idejno-politična in organizacijska vprašanja, o katerih je podal uvodno poročilo član Izvršnega komiteja Stane Kavčič.

Moči napredka in svetlobe...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Natančno dvajset let po znameniti borbi v Jelenovem žlebu, v torko jutraj, se je Ribnica lesketala v soncu, zastavah in zelenju, po njenih ulicah pa so se sprehajali številni ljudje, večino tujci — udeleženci borbe. Močno so se spremenili v teh letih, tako da se prenekateri niti spoznati niso mogli takoj...

Ob devetih je bila slavnostna seja ObLO v domu Partizana, ki so se je udeležili tudi preživeli borci Cankarjeve, Gubčeve, Serčerjeve in Tomšičeve brigade. Slavnosti se je med drugim udeležil tudi predsednik OLO Ljubljana Boris Mikoš, pozdravno brzojavko pa je poslal predsednik IS LR Slovenije Viktor Avbelj.

Predsednik ObLO France Ilc je spregovoril o aktualnih gospodarskih nalogah občine in poudaril, da je sedaj njihova najpomembnejša naloga krepitev in razvoj komunalnih služb.

Slavnostni govor je imel nekdanji komandant Prešernove brigade generalmajor Dušan Svab Dule. Njegove tople besede so vsi

z zanimanjem poslušali in marsikdo si je skrivaj obrisal oko...

»Moči napredka in svetlobe so v Jelenovem žlebu izvojevale svetlo zmago, kar je bila zmaga slovenskega naroda, ne le borcev tega kraja. Odmev pušk je tedaj zajel vso Slovenijo, zli se je v enotno željo in napore vsega naroda in Jugoslavije po enotnosti, svobodi. Zmaga je bila prav tedaj, ko je reakcija najbolj glasno tulila, da nas ni več, da so nas kraške globače in kočevski gozdovi pokopali pod seboj... Zmagali smo prav tedaj, ko so ljudje v dolini, matere, očette, trepetali, da nas res ni več...«

Toda odmev strelav iz Jelenovega žleba in sploh naše 4-letne borbe se sliši še zdaj! Strelji na magistrali so logičen odmev naporov v letih 1941—1945... To je sedaj avantgarda napredka... Toda pri tem ne smemo ostati, tisoče grobišč nas kliče, da se z vsemi silami še naprej borimo za lepše življenje...«

Nato so se zvrstila imena Jože Borštnar, generalmajor Franc Rajšek, Janko Rudolf, Stane Potočar, Silni, generalmajor Ivan Lokovšek-Jan itd., itd., nad 260. Marsikomu je zatrepetala roka, ko je prejemal spominsko plaketo, ki bo vsem drag spomin in znak tople zahvale in pozornosti...

Po slavnosti so se razlezli po Ribnici. Nekateri so si ogledali razstavo risb šolarjev, ki je bila posvečena pomembnemu dnevu. Otroci so res lepo dojeli smisel in pomen borbe pri Jelenovem žlebu in vse, kar so ob tem občutili, so prikazali v risbah.

Ogledali so si tudi razstavo

Banja Ioka

(K) — Tu se že pripravljajo na proslavo 20-letnice Kočevskega zbora. Delo pri šoli je že v končni fazi, potrebnih je le še nekaj manjših del. Tudi KZ preureja združni dom, Trgopromet pa je obljubil, da bo uredil trgovino do 1. maja. Vprašanje je le, če bo odbor za postavitve spomenika dovolj elastičen in kmalu pričel delati... V prihodnje bo treba misliti tudi na elektrifikacijo vasi.

NOB v Ribnici, ki jo sestavljajo fotografije medvojne Ribnice, se pravi ruševin in gorja. Tu šele vidimo, kako je bila Ribnica ob koncu vojne porušena, razdejana.

Ribnica in njeni ljudje so še dolgo praznovali, tja do drugega dne, tam daleč za goro, za močnimi stenami, pa je molče samevalo globoko brezno in molče — toda zgovorno pripovedovalo o dnevu pred 20. leti, o dnevu, ki je kakor toliko drugih, prineslo našo svobodo...

-vec

Lepa iniciativa

Na občnem zboru krajevne organizacije ZROP Ribnica je bil med drugimi sprejet tudi sklep, da se osnuje pripravljalni odbor za zgraditev kegljišča v Ribnici.

Ni slučaj, da so ravno člani ZROP načeli to vprašanje, saj je Ribnica brez vsakega športnega objekta, tako da se človek ne more izživljati drugje kot v gostilni ali pri kartah. Prav člani ZROP pa čutijo, da je nujno zgraditi tak športni objekt, kjer se bodo lahko izživljali tudi starejši člani. Komisija je imela že nekaj sej ter so člani obiskali že tudi večino podjetij. Krajevna organizacija ZROP sama nima denarja za

zgraditev objekta, pa tudi sicer bo služil vsem delovnim ljudem v bližini Ribnice. Člani komisije, ki so zaradi pomoči obiskali razna podjetja, so povsod naleteli na popolno razumevanje in podporo, pa najsi bo to v denarju ali materialu. Toplo pozdravljena iniciativa kaže, da se tudi delovni kolektivi zavedajo pomanjkanja kegljišča v Ribnici.

Člani komisije poudarjajo, da ni važno, kdo bo vodil klub kasneje, zagrizli so se v delo, dokler objekt ne bo pod streho in usposobljen. Za njihovo delo pa jim gre vse priznanje.

— tar —

Do sezone kopališče

Vse kaže, da bo Kočevje do tega poletja le dobilo prepotrebni plavalni bazen, čeprav ObLO zanj nima potrebnih finančnih sredstev. Gradili ga bodo v glavnem s prostovoljnimi prispevki zainteresiranih prebivalcev in prostovoljnim delom. Ker je zanimanje za plavalni bazen veliko, predvsem med mladino in ženskami pa tudi (čeprav nekoliko manjše) možmi, bo bazen, ki bo stal med stolpnici in staro kemično tovarno, predvidoma gotov že do 15. julija. Prostovoljno delo se začne že s 1. naslednjim mesecem ob 16. uri. Takrat bodo pobirali tudi prostovoljne prispevke, saj prvega občani najlažje odrinejo za skupne potrebe kakšen dinar. Krampe in lopate prinesite po možnosti s seboj!

Spomeniška kronika

Spomenik narodnoosvobodilni borbi pred starim ribniškim gradom so odkrili v začetku I. ribniškega festivala, 10. septembra 1961, posvečen pa je naši borbi in vsem, ki so v njej sodelovali. Odkril ga je ljudski poslanec Matija Maležič in pri tem poudaril: Cloveštvo je vedno imelo svoje ideale. Eden najlepših je nedvomno ljubezen do rodne zemlje, ljubezen do njenih ljudi, skratka ljubezen do domovine, njenega napredka in svobode. Spomenik, v katerega je mladi umetnik (Janez Boljka) za vedno vliil lik upornega borca, naj bo v spomin vsem živim in mrtvim borcem NOB, naj jim bo v zahvalo, pa tudi opomin na vojne grozote...

Sreča v nesreči

— Joj, kakšna sreča, lahko bi mi izbila celo čeljust!

Lansko zimo sem bil v planinah s prijateljem Plezovcem, ki je v nekem previsu tako nesrečno padel, da so mu v bolnici namesto treh reber vstavili kar pol lesenega predpražnika. Domači pa:

— Preklemansko srečo je imel. Če bi padel na glavo, bi bil vse življenje trapast!

Tudi tega ni bilo treba dolgo čakati — namreč, da bo nekdo padel na glavo. Ta čast je doletela mojega nekdanjega profesorja Poštevanko, ki je zaradi

raztresenosti padel v neko nepredvideno jamo, da je bil vse življenje zmešan, ker so se mu zavozljali možgani. Sostanovalci so modro pripomnili:

— Tale Poštevanka ima pa res večjo srečo kot pamet, saj bi lahko še oslepel!

Leto in pol zatem je bil ob vid srednji napadalec naše nogometne enajstovice »Mesarjica«. Vratar nasprotnega moštva ga je tako precizno zadel med oči, da ni nikdar več spregledal. Vseh preostalih enaindvajset žogobrcarjev pa je modro razsodilo:

— Še sreča, da ni bil udarec

močnejši, potlej bi bil še ob nos!

Ko sem lani preživel svoj dopust na morju, je krvoločni morski pes pred mojimi očmi odgriznil nekemu turistu z enim samim »hlast« obe nogi skupaj. Prisotni pa so bili ob tem krvavem dejanju kar nekam dobro razpoloženi:

— Kaj bi šele bilo, če bi mu poleg nog odgriznil še želodec in trebuh. Potlej še prebavljati ne bi mogel!

Ko pa sem predvčerajšnjim prisostvoval strelskemu tekmovanju je neki nepredviden z elegantnim strelcem v sredjo srca enega od gledalcev in pri tej priliki upihnil njegovo življenje. Okrog mrtveca se je takoj zbrala gruča radovednežev, eden pa se je oglasil:

— Še sreča, da je takoj umrl, se vsaj mučil ni!

Ivo Dominik Gerem

Zemljani smo pač taki, da nam nobena nezgoda ni dovolj velika, vedno modrujemo o nekakšni sreči in ugotavljamo stvari, ki so na koncu koncev samo plod razvajene domišljije. Naš sosed Frakeljček na primer, ki je bil že nekaj let zaročen z domačo sliovko, si je zaradi prevelikih količin popitega alkohola opraskal kolena, pa smo vsi v en glas zakrulili:

— Še sreča, da se ni opraskal še po rokah!

Ko sem bil pri vojaki, se je kuhar vrezal v palec, vojaki so spet modrovali:

— Pa ima srečo, da si ga ni odrezal!

Ob drugi priliki je moj stari oče Jožef krmil živino in ga je brnila kobila prav v čeljust, da je prinesel v kuhinjo pet zob kar v rokah. Mi pa spet:

Vuk Bubalo na ribniškem odru

S komedijo Branka Čopića »Vuk Bubalo« se je v soboto, 23. marca, predstavilo ribniškemu občinstvu karlovško gledališče, katerega je v okviru praznovanja občinskega praznika povabil v Ribnico Dom JLA. Pisatelja Branka Čopića poznamo iz njegovih del z vojno tematiko. Tudi komedija Vuk Bubalo opisuje življenje naših partizanov. V njej je na Čopićev svojstven, hudo-mušen način upodobljen stari Vuk Bubalo, ki se znajde med borci, ki so na partizanskem kursu predavatelja Stojana. Med razigranimi fanti-tečajniki je tudi njegov vnuk Golub (Ivan Serdar), ki je najboljši bombaš v brigadi in na ponos deda Vuka. Ves je zaljubljen v svoje bombe in v lepo partizanko Daro (Smiljka Belcet). Toda ubogi Golub se ji ne zna približati in namesto, da bi bila srečna v svoji ljubezni, mučita drug drugega z neumnimi stvarmi, ki se večkrat končajo s prepirom. Toda na koncu se vse lepo uredi in njuna ljubezen je uradno potrjena pred vsemi tečajniki, seveda v splošno zadovoljstvo starega deda Bubala in gledalcev.

Stari ded Bubalo (v interpretaciji Mata Jelića) se nam že po prvih prizorih na odru prikupi s svojo iznajdljivostjo, starčevsko pretkanostjo in na grobo izraženo, vendar njemu dopadljivo kmečko robustostjo. Tako je pretkan, da prevvari (seveda med sanjami) svetega Petra, da ga spusti v nebesa. Ima le eno napako: boji se

svoje žene (Zlate Pecotič), s katero pa se na koncu pomiri in ji obljubi, da ne bo več hodil v vojko.

Dokaj dobra je tudi igra obeh zaljubljenec (Goluba in Dare), ki pa se nekoliko zamegli ob odlični interpretaciji starega Vuka. V ves potek dogajanja pa pravočasno in odlično vpadajo Golubov prijatelj Ibro (Aco Gründbaum), katerega geste se nam včasih zde nekoliko prisiljene, vendar mogoče tudi prav zaradi tega prijetne.

Scena odgovarja dogajanjem na odru, omembe vredna je tudi razsvetljava, ki pa bi bila verjetno še boljša, če bi to dopuščale razmere ribniškega odra.

Ribniški gledalci, ki so napolnili dvorano, so goste iz Karlovca ob koncu uspele prireditve toplo pozdravili in s tem dokazali, da si še želijo podobnih večerov.

M. Maté

Preteklo soboto je gostovalo v Kočevju mladinsko gledališče iz Ljubljane z igrico Eriha Vosa »PLESOČI OSLIČEK«. S to igrico so doslej gostovali že 33-krat, med drugim tudi v Kočevju in Ribnici. (Na sliki: Amalea in Azalea se predstavita mladim gledalcem).

Razvitje ribiškega prapora

V okviru proslav ribniškega občinskega praznika je v nedeljo, 24. marca, Ribiška družina Ribnica razvila prapor. Svečanosti v dvorani JLA se je med drugimi udeležil tudi predsednik Ribiške zveze Slovenije Matej Dolničar.

Razvitje prapora Ribiške družine Ribnica sovpada v pomembno obletnico zmage v Jelenovem žlebu. Prav tej obletnici so dali ribniški ribiči s svojim razvitjem še poseben poudarek. Takoj po osvoboditvi se je v Ribniški dolini pojavilo zanimanje za ribolov in plod tega je bila ribiška družina, katero so ustanovili že leta 1947 v Dolenji vasi. Majhna skupnica (bilo jih je osem) se je potem iz leta v leto večala. Družina se je povezala s družinami izven občine in neprenehoma večala svoje članstvo. V prvih letih delovanja se je borila predvsem za ureditev notranjih odnosov. Posebno se je zavzela za preganjanje krivolovstva, hkrati pa skrbela tudi za ribji zarod naših voda.

Zaradi določenih vodnih območij in zaradi boljšega upravljanja

so ribiči razdelili vode v Ribnici na posamezne revirje, katerih delo je povezovala družina.

Ribiška družina Ribnica je v tem času pokazala viden napredek tako pri ohranjanju naših voda kot pri strokovnem usposabljanju svojega članstva. Za dosego teh uspehov pa so še posebej zaslužni nekateri člani, ki so žrtvovali veliko prostega časa. Danes šteje družina 53 članov.

V svojem nadaljnjem delu bo ribiška družina še naprej gradila na zastavljenih temeljih ter poskusila uveljaviti športni ribolov tudi v okviru turizma. Za to delo bo predvsem potrebna tesna povezava s komuno. Predvsem bo družina skrbela za to, da bo napravila potrebne jezove, regulirala naše vode ter s tem skrbela za normalen razvoj ribjega zaroda. Predvidevajo tudi, da bodo

v svoje vode vložili v prihodnjem letu precej ribjega zaroda, za kar bodo potrebovali precej sredstev. Večina si bo ta sredstva oskrbela sama, pomoč pa pričakuje tudi od Ribiške zveze Slovenije in od ObLO.

Ob koncu slovesnosti so najzaslužnejšim članom družine Janezu Pirkarju, Slavku Felicjanu, Antonu Majcnu, Andreju Zajcu in Janezu Tanku podelili častne znake in diplome. Nato je praporščak Janez Tanko prejel od Janeza Dejaka novi prapor, ki bo odslej zvest spremljevalec Ribiške družine Ribnica, hkrati pa tudi njen vodnik.

te

PREMIERA

Kočevska Svoboda bo po skoraj enoletnih pripravah spravila na oder Celjske grofe (v izvedbi Celjanov smo jih videli septembra na ribniškem festivalu). Premiera bo v ponedeljek ob 20. uri v Seško-vem domu.

HOTEL ŠE LETOS?

Te dni bodo pričeli graditi v Ribnici hotel z restavracijo (za Ribničanom). Gradbena dela bodo v grobem končana do julija, do oktobra pa ves hotel. Dela bo izvajal Gradbenik.

OBRAZI:

Jožetovi zgrafiti

Akademski slikar Jože CENTA se je rodil v Dvorski vasi, sedaj pa živi v Ljubljani, kjer je na gimnaziji profesor za likovni in tehnični pouk. Pred devetimi leti je končal gimnazijo v Kočevju, nato pa se je vpisal na ljubljansko Akademijo za upodabljačo umetnost. Diplomiral 1960. leta.

Slučajno sem zvedel, da dela v novi občinski hiši v Ribnici dve stenski sliki, zgrafito. Obiskal sem ga in se pogovoril o njegovem delu...

— Od kdaj slikaš?

— Vedno sem rad slikal in tako sem tudi prišel na akademijo. Slikanje je zame razvedrilo, sprostitelj in izpoved, čeprav zaradi pomanjkanja ateljeja v Ljubljani bolj malo delam. Več se ukvarjam z ilustracijami, predvsem mladinskimi (pri Delu).

Moje slikarstvo je iskreno izpovedno, ker me vsaka stvar drugače pritegne. Zanimajo me pokrajina, akt in figuralna kompozicija, vsekakor pa ne abstrakcija...

— Kaj meniš o naši likovni umetnosti?

— Nekateri slikarji smo bili že zdavnaj za to, kar je povedal tov. Tito na mladinskem kongresu, ko je odločno spregovoril o nekaterih prizadevanjih abstraktnih umetnikov in o njihovi »umetnosti«. Zadnji čas, da je do tega prišlo, škoda le, da je moralo priti »z vrha« in da sami slikarji nismo znali obračunati s takimi »umetniki«! — Po mojem mora biti umetnost predvsem osebno izpovedna in prilagojena družbi, biti mora odsev splošnih družbe-

nih dogajanj. Nasprotno pa so imeli zadnja leta nekateri slikarji abstraktisti monopol, bili so eksponati Zahoda, njihova umetnost pa ni bila nič drugega kot larpularizem, sama sebi namen. In v tem bo treba marsikaj popraviti!

— Nekaj o tvojem dosedanjem delu, uspehih...

— Ker nimam ateljeja, se bolj malo ukvarjam s slikarstvom, pa tudi posebnega veselja nisem imel zaradi že naštetih vzrokov. Tudi naročnikov je malo... Se kot študent sem razstavljal v Kočevju, ko sem bil pri vojaki pa v Srbiji. Jeseni bom na ribniškem festivalu nekaj razstavljal.

— Kaj delaš zdaj?

— To je moje prvo večje delo. Tehnika, v kateri delam sliki, je zgrafito. Prva slika je figuralna kompozicija (5 x 1,5 m). Predstavlja pet figur — simbolov ribniških gospodarskih panog: lončarja, rešetarja, poljedelca, gozdarja in industrijo. Druga (1,5 x 1,5 m), pa predstavlja NOB, borca kot simbol vstaje naših narodov. Pri delu mi pomaga slikar Dušan Petrič.

— In še načrti?

— Dobiti atelje in začeti delati z barvo. Vendar pa mi vedno manjkuje časa...

S stene pa so zrle na najufigure, lončar, rešetar, poljedelec, pa borec na drugi strani, zrl tako živo, kakor da bodo zdaj zdaj stopili k nama in nama segli v bese... F. Grivec

BRANKO ČOPIC:

Oslovska leta

Naposled so ju skušali ločiti in so poslali enega v tretjo a, drugega v tretjo b, toda zdaj šele je nastala zmešnjava. Nihče, celo mi sami, nismo vedeli, kdo sedi med nami: Branko ali Ranko.

Boba Pujsa sta brata takoj spregledala. Ko sta ga prvič zagledala, je rekel eden:

— Gizdalin je!

— In špicelj, — ga je dopolnil drugi.

Njun prihod v konvikt pa je sprožil nekaj še dosti bolj važnega: totalno vojno »črni knjigi«, skladišču naših grehov, kazni in nadlog.

Komaj sta brata Mandića bila prvič zapisana in prejela prvo kazen, sta se spogledala in eden od njiju je zašepetal Baju:

— Tole bi bilo treba zažgati!

— Katero tole, ali Smrdonja? — se začudi Baja, ker se mu je zdelo, da dvojček gleda naravnost v reditelja.

— Ne njega, — reče Mandić, — preveč bi se drl, pa bi se slišalo.

— Koga pa? — se ne more domisliti Baja. — Le kdo ne bi zganjal zlodja, če bi ga cvrli?

— Črna knjiga, šepne Mandić.

— Hm, kako le? — zamišljeno zagode Baja.

— Vsak »kako« ima svoj »nekako«, — odgovori dvojček. — To sem čul od svojega deda Rada.

— Ah, ko bi le mogli do tega tvojega deda, da bi nam svetoval, — se pošali Baja, Mandić pa mu ravno tako šaljivo odgovori:

— Žal, samo tu ni nobenega »nekako«, pač pa samo »nikakor«, ker si je ded zlomil vrat, ko je tresel orehe in ni zdaj nič z njim... Veš, po pomoti je še sebe stresel z oreha.

— Oh, le zakaj ni bil na orehu namesto tvojega deda naš Smrdonja! — vzdihne Baja — Prišežem, da bi ga naša skupina že »nekako« stresla z oreha in ga »nikakor« ne bi pustila gori. —

Ko smo se kasneje znašli na dvorišču, smo se zbrali v nekem kotičku blizu svinjaka. Tu smo se zadnje čase najraje sestajali, to pa zato, da smo bili varni pred vohljanjem Boba Pujsa. Odkar ga je Skandal zaprl v svinjak, se je Bobo svojega bivšega zapora že od daleč izogibal in ne bi prišel blizu, če bi ga čakal tudi zvrhan pladenj baklave.

— Ej, bratci moji, če bi vedeli, kaj je predlagal tale bistri prijateljček, — je začel Baja in pogledal po skupini. Da bi našo radovednost še bolj raznetil, je za trenutek utihnil in dvignil pest. — Za črno knjigo gre.

— Kateri prijateljček? — ga je pobaral De-De-Ha nestrpno.

Baja se je obrnil k bratoma Mandićema in pomežiknil v velikem dvomu.

— Ja... Kdo od vaju dveh mi je malo prej šepnil tisto o črni knjigi?

— Jaz že ne! — reče eden, morda Branko ali Ranko, kdo bi to vedel.

— Jaz tudi ne! — odgovori drugi Mandić, spet Branko ali Ranko.

Baja je osupnil.

— Kako da ne! In še pravil je, kako je njegov ded samega sebe stresel z oreha.

Bruhnili smo v smeh.

— Oho, če se ti je sanjalo o dedih na orehu, si med uro spal! — se norčuje Krsto.

— Midva sva imela samo babico, lezla pa je samo na murve, ker je bila brez zob, — reče eden od Mandićev.

Baja je presenečen buljil v brata, ko da sta krokodila in zajecjal:

— Kako, kaj nista govorila tisto o »kako«, »nekako«, »nikakor«?

Hamid Rus se previdno odmakne od Baja in zaskrbnjeno vpraša:

— Brate sladki, da nisi pojedel kakšne strupene gobe ali česa takega?... Saj res, v kateri razred že spadajo strupene gobe?

Vso tole zmešnjavo je naposled zaključil nestrpni De-De-Ha.

— Povej nam že, kaj si čul o »črni knjigi«, pa naj bo v sanjah ali v resnici? Na možgane mi že kaplja, ko da sem se spremenil v oreh ali murvo!

— Res, bilo bi jih dobro potresti kot tega Mandićevega deda ali babico ali kdorkoli je že, — pripomni Krsto.

— Čul sem, da bi bilo treba črno knjigo uničiti, to je! — zine Baja.

(Nadaljevanje)

»Potem pa vse življenje sedite v hišnikovem brlogu, jaz pa grem za stoli. Prvi je torej nad vašo glavo.«

»Obrijte me!«

Bender je poiskal škarje in kot bi trenil odrezal brke. Tiho so se skotalili na tla. Ko je tehnični direktor opravil s striženjem, je vzel iz žepa porumeneli brivski aparat Gillette, iz listnice pa rezervno britvico in začel briti malone jokajočega Hipolita Matvejeviča.

»Poslednjo britvico sem potratil za vas. Ne pozabite zapisati v moje dobro dva rublja za britje in striženje!«

Hipolit Matvejevič je drgetal od bolečin, a je vendarle vprašal:

»Čemu tako drago? Povsod stane štideset kopejk.«

»Za konspiracijo, tovariš feldmaršal!« se je odrezal Bender.

Trpljenje človeka, ki mu brijejo glavo z brivskim aparatom, je nepojmljivo. To je Hipolit čutil od vsega začetka operacije.

Toda konec, ki odreši vse, je prišel.

»Končano. Seja se nadaljuje! Živčni ljudje se naprošajo, da ne gledajo! Zdaj ste podobni Boborikinu, znanemu avtorju kupletov.«

Hipolit Matvejevič je otrese s sebe zoprne kosme, ki so mu bili še nedavno tega lep siv okras, se umil in se že stotič zazijal v zrcalo, ker je čutil po vsej glavi silno sklenje. To, kar je ugledal, mu je ugajalo. Vanj je zrl od bolečin

»Poglavar Komančev je živel v kaj klavrnem razkošju,« si je mislil Ostap, ko se je vzpenjal po stopnicah.

V prvi sobi, svetli in prostorni, je v krogu sedelo okrog petnajst sivolasih stark v oblekah iz najbolj cenene tiskanine mišjesive barve. Zenske so pele, pri tem napeto stegovala vratove in strmele na cvetočega moškega, ki je stal v sredini.

»Kraguljčkov glas v daljavi, to trojka v divjem diru spe, ko prt bleščeči po planjavi, prostranstvo snežno v šir se pne.«

Pečovodja, oblečen v tolstovko iz enake tiskanine in v prav takšnih hlačah, je z obema rokama tolkel takt in vrteč se kričal:

»Soprani, tiše! Kokuškina, bolj na lahko!«

Zagledal je Ostapa, pa ni imel moči, da bi zadržal roke v zaletu. Samo nejevoljno je pogledal prišleca in nadaljeval z dirigiranjem. Zbor je še močneje zagrmel ko skozi blazino:

»Ta-ta-ta, ta-ta-ta, ta-ta-ta, to-ro-rom, tu-ru-rum, tu-ru-rum...«

»Povejte, kje bi človek našel tovariša gospodarja?« je vprašal Ostap, ko je ujel prvi odmor.

»Kaj pa bo, tovariš?«

Ostap je dal dirigentu roko in se prijazno pozanimal:

»Narodne pesmi? Zelo zanimivo. Inspektor požarne brambe sem.«

Gospodarju je postalo nerodno.

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov

13

iznakažen, a dokaj mlad obraz brezposelnega igralca.

»No, naprej marš, tromba kliče!« se je zadržal Ostap. »Jaz po sledeh stanovanjskega urada, ali bolje, v hišo, v kateri je bil nekoč ta urad, vi pa k stankam!«

»Tega ne zmorem,« je rekel Hipolit. »Zelo težko bi mi bilo stopiti v lastni dom.«

»Ah, da! Vznemirljiva zgodba! Baron — izgnanec. Seve. Pojdite na stanovanjski urad, tu pa bom jaz opravil! Dobiva se v hišnikovem stanovanju. Parada — naprej!«

Osmo poglavje NEDOLŽNI TATIČ

Gospodar Drugega doma socialnega skrbstva je bil plah zmikav. Vse bistvo se mu je upiralo krajji, a si ni mogel kaj, da ne bi kradel. Kar naprej je kradel in kar naprej se je sramoval. Tako so mu lepo obrita lica vselej žarela v rdečici zadrege, sramu, plahosti in zmedenosti. Pravili so mu Aleksander Jakovljevič, njegovi ženi pa Aleksandra Jakovljeva. On ji je pravil Sašen, ona pa njemu Aljhen. Svet še ni videl tako nedolžnega tatiča, kot je bil Aleksander Jakovljevič.

Ni pa bil le gospodar, marveč tudi upravitelj. Prejšnjega so zaradi surovega ravnanja z oskrbovankami odstavili in ga imenovali za dirigenta simfoničnega orkestra. Aljhen ni v ničemer spominjal na nevzgojenega prednika. Da bi bil delovni dan izkoriščen do kraja, je prevzel še upravništvo. Z oskrbovankami je bil sila vljuden in v domu je vpeljal vrsto sprememb in novosti.

Ostap Bender je odprl težka hrastova vrata vile Vorobjaninova in se znašel v veži. Zadišalo je po prismojeni kaši. Iz vrhnjih prostorov se je razlegalo neubrano petje, podobno oddaljenemu za teglemu »hura«. Nikogar ni bilo in nihče se ni prikazal. Gor so držale hrastove, nekoč lakirane stopnice v dve rameni. Zdaj so v njih tičali samo še obročki, medeninasti palic pa, s katerimi so bile nekoč pritrjene preproge, ni bilo nikjer.

»Da, da,« je dejal zmedeno, »kakor nalašč. Saj sem se že pripravljal, da vam napišem poročilo.«

»Ne vznemirjajte se,« je velikodušno izjavil Ostap, »ga bom že sam napisal. No, pa dovolite, da pogledam prostore!«

Aljhen je z zamahom roke razpustil zbor in starke so se z majhnimi, veseli koraki oddaljile.

»Izvolite z menoj!« je povabil gospodar.

Preden sta odšla, je Ostap s pogledom oplazil pohištvo prve sobe. Tamkaj so stali: miza, dve vrtni klopi z železnimi nogami — na naslonjalu ene od njiju je bilo globoko izrezano ime »Kolja« — in rdeč harmoniji.

»Ali v tej sobi ne uporabljate gorilnikov, zasilnih peči in podobno?«

»Ne, ne. Tu imajo svoj prostor krožki: pevski, dramski, krožek za likovno umetnost in glasbeni...«

Ko je izgovoril besedo »glasbeni«, je Aleksander Jakovljevič zardel. Najprej je zagorel podbradek, potem čelo in lica. Aljhen je bilo zelo nerodno. Že zdavnaj je bil prodal vse instrumente za godbo na pihala. Slabotna pljuča stark so tako in tako spravila iz njih samo ščenetovsko cviljenje. Smešno je bilo videti takšen kup pločevine v tako brezmočnem položaju. Aljhen si ni mogel kaj, da ne bi instrumentov ukradel. In zdaj mu je bilo zelo nerodno.

Na steni je bilo od okna do okna razpeto geslo, napisano z belimi črkami na kos tkanine mišjesive barve:

»Godba na pihala — pot h kolektivnemu ustvarjanju!«

»Zelo dobro,« je dejal Ostap. »Soba za krožke ne skriva v sebi nikakih nevarnosti, kar zadeva požar. Pojdiva dalje!«

Ko sta v hitrem koraku prehodila pročelne sobe vile Vorobjaninova, Ostap nikjer ni opazil orehovega stola z upogojnimi nožicami, tapciranega s svetlim rožnatim angleškim katunom. Po zidovih iz gladkega marmorja so bila nalepljena povelja Drugega doma socialnega skrbstva.

Dogodivščine podvodnega ribiča

NAJBOLJŠI SLOVENSKI PODVODNI RIBIČ JE JOŽE TURK IZ KOČEVJA — PRVO RIBO JE USTRELIL PRED PETIMI LETI S SPOSOJENO OPREMO — KIRNJA JE PLEN, S KATERIM SE MERI KVALITETA PODVODNEGA RIBIČA — »JEZDIL SEM RIBO« — ŠPORTNI RIBIČ LAHKO UPORABLJA ZA PODVODNI LOV OD VSEH DIHALNIH APARATOV LE SVOJA PLJUČA.

Jože Turk, najboljši slovenski podvodni ribič in vodja sekcije športnih ribičev Društva LRS za raziskovanje morja in podvodne športe, je študent ekonomije, doma pa je iz Kočevja. Šele pred petimi leti, ko sta bila skupaj z očetom na dopustu v rudarskem kampu v Medveji, je prvič videl, da se da ribo ujeti tudi s harpuno. Prej je o podvodnem ribolovu le bral, vendar ni verjel, da pride riba tako blizu podvodnega ribiča. V Medveji je s sposojeno opremo uplenil prvo ribo.

Do naslednjega leta sta z očetom izdelala opremo za podvodni lov. Oprema podvodnega ribiča je: maska, plavuti, dihalna cev in harpuna (podvodna puška), ki je lahko na gumo, ogljikov dioksid ali stisnjen zrak.

»KAKO SEM UPLENIL PRVO KIRNJO

»Riba kirnja je plen, s katero se meri kvaliteta podvodnega ribiča,« je pripovedoval Jože Turk, ko smo ga povabili na razgovor v naše uredništvo. »Stari ribiči pravijo, ko ribič upleni kirnjo, da upleni hkrati tri: prvo, zadnjo in edino. To so zelo velike in trdožive ribe, ki žive pri nas le v spodnjem Jadranu in še tu le redko v globini do 15 m. Če ima kirnjo 15 kg in če ni smrtno zadeta, jo je le težko spraviti na suho.

Prvo kirnjo sem uplenil pri Korčuli. Zagledal sem jo v glo-

ležala na boku pred luknjo. Potopil sem se, da bi prerezal vrv in privlekel ribo ven. Da bi delo lažje opravil, sem kirnjo zajahal. Takrat pa je oživela in začela z menoj na hrbtu plavati v krogu, kolikor je dopuščala vrv. Prijatelj, ki me je opazoval z vrha, se mi je od srca nasmejal. Potem sva se potopila oba s prijateljem in jo ukrotila. Ta moja prva kirinja je tehtala 15,5 kg, dolga pa je bila 108 cm.

Skupaj sem lani uplenil 7 kirnj. Največja je tehtala nad 17 kg. Prejšnja leta pa sem lovil le v severnem Jadranu, kjer teh rib ni.

»TEGA NE BOM NIKOLI POZABIL«

je nadaljeval pripoved Jože Turk.

Samo za zaslužek...

V soboto, 16. marca, je imela sindikalna podružnica Gozdnega obrata Grčarice redni letni občni zbor. Kot gostje so prisostvovali tajnik KGP Kočevje Feliks Vidmar, preds. ObSS Ribnica Franc Košorok in Damijan Pavlovec.

Šef Gozdnega obrata Grčarice je v daljšem poročilu prikazal delo obrata v preteklem letu. Iz primerjave obratnih sredstev z letom 1961 je bilo razvidno, da so ta višja kot v prejšnjem letu, to pa zaradi nedovršene proizvodnje. Izvršen ni v celoti tudi plan v panogi 313, to pa zaradi izredno neugodnih vremenskih razmer. Nadalje je poročal o pa-

»S prijateljem sva lovila v okolič Lastova, Lastovčani pa so znani »dinamitaši«. Z dinamitom seveda ne pobijejo samo večjih rib, ampak tudi ves zarod. Zato ni bilo čudno, da sva preplavala že 5 milj, pa nisva videla še nobene ribe. Potem pa sva nenadoma zagledala v globini 6 m velikega rača, ki je na pesku spal. Riba je bila velika in široka kot omara. Čez plavuti je imela prav gotovo 2 m, od glave do repa 3 m, težka pa je bila prav gotovo 100 kilogramov. Očesa je imela velika kot pest. Bila sva daleč od čolna, za ribo pa sva se bala, da ne bo ušla, zato sva se takoj potopila. Prijatelj jo je ustrelil v oko, jaz pa v vrat. Šele pri drugem strelu se je zbudila in naju začela vleči v globino. Prijatelju se je vrv, na kateri je privezana harpuna, kmalu strgala, zato je odplaval na površje. Jaz pa sem bil trmast in sem zadrževal zrak, kolikor sem le mogel. Ko sem bil z močmi na koncu, sem krepko potegnil in harpuna se je k sreči izdrla, da mi je vsaj puška ostala, medtem ko je ostal prijatelj brez harpune. Ranjena velikanka je puščala za seboj sled kot zadeti bombnik. Ko sva jo zadela, sem se že videl naslikanega z veliko trofejo, saj je imela riba prav gotovo čez 100 kg, ker naju je oba z lahkoto vlekla, čeprav imava skupaj s prijateljem čez 170 kg. Še nekajkrat sva se potopila, a ranjene ribe nisva našla. Ta lov naju je izučil, da morava v bodoče imeti vsaj eno harpuno na vrvi, dolgi

50 m, nanjo pa pritrjen še plovec. Tako nama velike ribe ne bodo več ušle.«

Slovenski podvodni ribiči so doslej tekmovali le na dveh prvenstvih, obakrat lani. Na državnem prvenstvu so bili drugi (ekipo sestavljata po dva tekmovalca), takoj za ekipo Lošinja, ki je naložila za 10 dkg več rib. Na lanskem tekmovanju za pokal mest, na katerem so nastopili skoraj vsi najboljši evropski podvodni ribiči, pa je zasedla naša ekipa v konkurenci 33 moštvo častno 8. mesto. Na obeh tekmovanjih je zastopal Slovenijo tudi naš Jože Turk.

J. Prime

Filmi, ki jih bomo gledali

FANTOVSKI VEČER

Ameriški film »Fantovski večer« bo na sporedu v kinu Kočevje 1. in 2. aprila. Zgodba je precej skop. V nekem uradu v New Yorku povabi eden od uradnikov svoje tovariše na fantovščino. Po dobri večerji kolovratijo vso noč po cestah, sem pa tja zavijejo v kak lokal, proti jutru pa se razidejo. Ob tej skopi zgodbi pa film vendarle razkrije gledavcu življenje povprečnega Američana, ki dan za dnem opravlja enolično delo, ki nima ne časa ne volje za razvedrilo in ki ga vrh vsega tarejo še skrbi za prihodnost. Celo na fantovščini, na katero gre, da bi se po dolgem času spet razvedril, ne zmore sproščenega nasmeha. Nenehno ga spremlja siva, enolična vsakdanost, ki mu tudi ne da, da bi se človeško približal svojemu tovarišu. Edina svetloba v tej sivini je misel, da je vredno živeti za človeka, ki ga imaš rad.

V filmu »Fantovski večer« nastopajo sami odlični igralci.

Audrey Hepburn, odlična hollywoodska igralka, ki smo jo videli tudi že pri nas (»Smešni obrazi«, »Vojna in mir« itd.)

Rekli so...

Nikoli mi ne uspeva, da bi lahko poklepetal o politiki. Preden dojamem, o čemu se razgovarjajo ljudje, že ti govore o nečem drugem.

Luis Armstrong

Zene se ponajšajo podobno kot generali; kaj malo jih zanima, koliko porazov je stala ena zmaga.

Madžarski publicist

Laskanje je edino dovoljeno, najbolj očitno podkupovanje. Zakon nima za to vrst predvidenih kazni.

Jan Vlodek, — poljski novinar

Norbert Černe.

bini 18 m. Ležala je pred svojo luknjo. (Kirnje namreč od mladega žive pod istim kamnom.) Upošteval sem pravilo, ko zagledaš kirnjo, zajemi zrak in se ji čimbolj približaj. Toda kirnja me je opazila in se skrila v luknjo pod kamen, zato je moj strel ni smrtno zadel. Ko sem jo zadel, je začela tolči z repom tako močno, da se je kamen okoli nje začel krusiti. Zdaj se je začel najtežji del lova. Skušal sem jo izvleči, a je nisem mogel niti premakniti. Na pomoč sem poklical prijatelja, s katerim sva skupaj lovila. Približala sva se ji hkrati, a je tudi nisva mogla izvleči, čeprav sva si ovila vrv okoli rok in se uprla v skalo ter vlekla tako močno, da sva zvila 12 mm debelo jekleno harpuno. Napravila sva edino, kar je treba napraviti v takem primeru pri kirnjah: harpuno sem privezal na kamen in jo pustil. Kirnja namreč pride iz neznanega vzroka vselej, predno pogine, sama iz luknje. Po 28 urah sva se s prijateljem vrnila. Kirnja je

Kaj moramo vedeti o revmatizmu

S skupnim pojmom »revmatizem« mislimo povsem različne bolezni z najrazličnejšimi vzroki, bolezni, ki so značilne zanje enake težave in pojavi na sklepih, mišicah, kitah, sluznicah in živcih ter imajo veliko skupnega tudi v načinu zdravljenja. Brez dvoma je pri večini revmatičnih bolezni vezivo bolezensko sprememljeno. Do podobnih reakcij kakor pri revmatizmu pride tudi po mnogih nalezljivih boleznih (na primer po griži), pri številnih presnovnih boleznih in motnjah v delovanju žlez z notranjim izločanjem, pri kroničnih zastrupitvah, boleznih krvi, preobremenjenosti »klepov« itd.

Zato pri sodobni revmatologiji opredeljuje revmatizem kot odziv veznega mišičnega, živčnega in kostnega tkiva na okvare, ki so bodisi infekcijske, mehanične, fiziološke (mraz, prepih) ali presnove narave.

Akutni revmatizem je najbolj naraven, ker se loteva predvsem otrok, mladostnikov in mlajših odraslih tja do tridesetega leta starosti. Rumatizem te vrste je bolj nevaren za srce kakor pa za sklepe. Zato naj bi vsak, ki je že imel to bolezen, pomislil na zmogljivost srca in se pred izbiro poklica posvetoval z zdravnikom.

Kronične oblike revmatizma so pogostejše v dobi zrelosti in v poznejših letih življenja. Dostikrat omejujejo uporabo gibalnih organov in tako zmanjšujejo delovno sposobnost. V nekaterih primerih pa privedejo tudi do prežgodnje, dolgotrajne invalidnosti.

Revmatizem povzroči in sproži cela vrsta najrazličnejših vzrokov in pogojev. Posebno velikega pomena so akutna in kronična vnetja mandeljnov, obnosnih votlin in zob. Vzrok pa so lahko tudi dogajanja na notranjih organih.

Zato je za revmatike prva zapoved, da se nikakor ne smejo potolažiti kar z ugotovitvijo, češ da gre za »nedolžno« trganje. Nasprotno, če traja to več kot teden dni, morajo vprašati za nasvet zdravnika in se dati temeljito preiskati. Praški in tablete, ki jih kupujejo brez recepta, ne zadostujejo vedno.

Tudi po najboljši zdravniški negi je revmatik še vedno v nevarnosti in se mu bolezen že ob najmanjšem zunanem povodu rada ponovi. Zato naj si temu primerno uredi vsakdanje življenje, ne da bi bil zaradi tega pretirano zaskrbljen in mehkužen.

Vnetja mandeljnov, resnejše okvare na zobeh in celo na videz nedolžni prehladi, nahodi, črvesni katarji lahko revmatiku prizadenejo hude napade in tudi ponovitev bolezni. Zato mora vsak revmatik, če zboli za vnetjem mandeljnov, takoj v posteljo in ležati, vse dokler že nekaj dni nima več temperature. Paziti je treba na vsak prehlad in ga zdraviti, okvare zobovja pa nemudoma odstraniti, četudi se zdijo brezpomembne. Skrbna nega zob, dvakrat dnevno, posebno zvečer, je velikega pomena.

Revmatik naj se po možnosti ogiblje prehladov, tudi naj se ne mudi v vlažnih, temnih, prepisnih prostorih, ob hladnih večerih pa naj ne poseda na prostem ali

celo na vlažni travi in naj ob vetrovnem vremenu ne postaja zunaj. Vendar gre lahko brez škode na prosto tudi v snežnem metežu, če se le krepko giblje. Škodljivo pa je neopazno, postopno ohlajevanje na prepihu.

Stanovanje revmatika naj bo suho in sončno in po možnosti ne pri tleh ali celo v kleti. Postelja naj ne stoji ob zunanji steni. Tudi preveč kurjeni prostori so za bivanje in delo nezdravi. Če se okna slabo zapirajo, posebno v bližini delovnega mesta, jih moramo zatesniti.

Pri delu naj revmatik ne stoji na kamnitem podu, pomaga naj si vsaj s kakšno desko, preprogo ali leseno rešetko.

Revmatik ne sme biti tako toplo oblečen, da bi se hitro spotil. V hladnem vremenu naj ima s seboj vedno plašč. Če gre na delo, pri katerem se močno spoti, naj vzame s seboj suho spodnje perilo, da se po opravljenem delu lahko takoj preobleče. Pozimi priporočamo volnene nogavice in močne, nepropustne visoke čevlje, za dež in snežno brozgo pa gumarice.

Škodljiva je preobilna hrana, priporočljiva pa preprosta, malo soljena hrana, bogata zelenjave in sadja. Naravno odpornost in delovno sposobnost si revmatik lahko krepi s preprostimi vsakdanjimi ukrepi. Če ima priliko

za kopanje, so zelo koristne kopeli s ščetanjem: za pripomoček pa tudi ščetanje na suho. Te kopeli zboljšajo delovanje kože, ki je za uravnavanje toplote zelo pomembno. Tudi enostavna samomasaža in preproste telesne vaje, ki se jih zlahka priučimo, so zelo koristne. Nekatere športne igre, na primer žoganje, igre z medicinsko žogo in rokomet, so priporočljive tudi pri lažjih revmatičnih okvarah. Posebno zdravilno pa je plavanje.

Izvrsten preprečevalni pripomoček proti revmatizmu je savna: toda uporabljati jo smemo le po zdravniško ugotovljenih smernicah.

Pretirano sončenje je revmatiku škodljivo. Tudi prosti čas naj revmatik izrabí svojemu zdravstvenemu stanju primerno. Pri tem naj sprehodom in potovanjem daje prednost pred zakanjenimi lokali.

Svoj dopust in počitnice mora zlasti revmatik izrabiti kar se da smotrno. Ali se bo odločil, da pojde na morje ali v planine, je odvisno predvsem od njegovega osebnega nagnjenja. Pri morju se bodo revmatiki počutili dobro le ob poletno toplem vremenu. V planinskih krajih pa naj se izogibajo dolinskih ali kotanjastih leg in naj si namesto njih raje izberejo kraje s čistim zrakom in v zavetju.

Pleten ženski komplet, primeren za pomlad ali jesen. Narejen je iz gladkega blaga, ki ga poživlja obroba pri žepku.

V SADOVNJAKU

V sredo, 20. marca, nas je tovarišica, ki nas uči spoznavanje prirode, peljala na ogled sadovnjaka. V šoli se učimo o negovanju sadnega drevja. Tovarišica je želela, da si delo ogledamo v sadovnjaku, ker bi si na ta način bolj zapomnili.

Pred nekaj dnevi me je tovarišica, ki ve, da imamo doma sadovnjak, vprašala, če bi lahko prišli na ogled k nam. Očka je imel ravno nekaj dni dopusta in je zato privolil, da bo našemu razredu razkazal sadovnjak.

Prva in druga ura pouka sta bili namenjeni za ogled. Skupno nas je bilo 35 učencev in učenk. Očka smo dobili v sadovnjaku pri obrezovanju sadnega drevja. Na prošnjo tovarišice nam je začel razlagati, kako se sadno drevje vzgaja, kako nastane iz semena sadika, kdaj in na kakšne načine se cepi. Kadar se cepiči primejo, je dolžnost sadjarja, da iz drevčeka dobi lepo drevo z lepo oblikovano krono, ki bo rodilo obilo sadeža.

Razložil je tudi, zakaj je potrebno škropiti sadno drevje. Pokazal nam je škroplilnico, kako deluje. Sošolci so si lahko ogledali tudi čebeljak. Očka jim je še razložil, kako velik pomen imajo čebele pri oplojevanju sadnega drevja.

Nazadnje nas je še opozoril, da ne smemo trgati spomladanskih cvetlic, ker je njihov cvetni prah nujno potreben čebelam za spomladanski razvoj. Sem spadajo predvsem zvončki, telohi in mačice.

Kar hitro sta minili dve urici. Ko sem pozneje govorila s součenci, so mi rekli, da so bili zelo zadovoljni in da so se precej naučili. Vse drugače je, če človek vidi praktično delo v sadovnjaku. Na ta način si je lažje vse zapomniti.

Jenko Marta, 5. razred
osn. šole Jože Seško, Kočevje

»Oh, mladost ti moja«

Bil je oblačen nedeljski dan. Zima se je le počasi sprijaznila z mislijo, da bo treba prepustiti mesto pomladi, rahlo pršenje dežja pa je napravilo dan še bolj turoben. Toda kljub pustemu dnevu je stalo pred kulturnim domom v Grčaricah precej radovednežev. Kaj neki je? Radovednost me je premagala, da sem stopil v dvorano.

Ob dolgi, bogato obloženi mizi so sedeli gostje, ki so gotovo prešli že čez 70 let. Starčki in starke — nekateri še čili in zdravi, drugi zgarani, vsi pa radovedno presenečeni.

»Starčke smo pogostili,« je povedala tov. Oražmova. »Podmladkarji Rdečega križa iz osnovne šole Grčarice so jim pripravili majhno presenečenje.

Na to smo se že dalj časa pripravljali, danes smo jih pa povabili!«

Da, da; stara leta. Kdo ve, če jih bomo mi dočakali toliko?! Ob nekaj pesmicah, ki so jih zapeli in recitirali otroci, so se šele prav razživele.

»Mogoče smo sedaj zadnjikrat zbrani tako skupaj, zato na zdravje vsem!« Košmrljeva mati je s solzami v očeh povedala te besede. Mnogim so se v očeh lesketale solze ob spominu na mladost, ki je bila kljub težki borbi za življenje lepa. Toda žalost je bila kmalu premagana. Poskočne polke, ki so prihajale iz zvočnika na odru, pa so dokazale, da jih kljub starosti še srbijo pete.

Norbert Černe

»Mladost ti moja, kam si šla, oj kje si? ...«

»Se spomniš, tovariš?«...

AGITPROP JIH PREDSTAVI

(malo za šalo malo za res)

Tovariš BRAŠKAR, agitprop Tomšičeve, ki so ga, kot je dejal, odgnali od štabnega kotla, danes pa je »poklicni« pravilalec in redaktor »knjig borcev Tomšičeve brigade, je nekako tako predstavil zbrane Tomšičevce:

— Tamle je tovariš RIS (Jože Lepin, namestnik komandanta brigade), ki je bil vedno tipičen predstavnik naše udarnosti.

ANČKA IN ROK sta v brigadi že med vojno zganjala »ilegalno«, po vojni pa sta v brigadi začeto delo legalizirala. SONJO je, medtem ko je krompir nabirala za nas, Italijan v ramo ustrelil.

ALBINCO smo imeli vsi radi. To je najbolje za nas vse pokazal mitraljezec FILIP, ki je bil doma nekje iz Bele krajine. Ko je umiral, je še dahnil: »Albinca, jaz te ljubim...« in je umrl.

FAJFI smo se najbolj smejali, ko je priletel nad nas italijanski avion. Mi smo jo z jase »pocvirnali« v gozd, Fajfa se je pa kar na jasi umikal bombam, ki so jih z letala metali. proti njemu. Ko se je razpočila zadnja bomba, ki so jo vrgli z letala, jo je tudi Fajfa pobrisal v zavetje gozda.

LJUBO je postal komandant mesta Kočevje samo zato, ker smo ga najlaže pogrešali.

ROK si je dal tako nerodno ime, da je potem roko izgubil.

BOŠTJAN je bil večni upornik, junak in je precej doprinesel k tistim »stotisočem«, ki jih je pobila naša brigada.

MIHA je bil hraber obveščevalec.

NACE je bil brigadni čevljar in je mnogo pripomogel k boljši bojni sposobnosti brigade (žal je imel tedaj nad seboj žensko roko).

SILNI je napravil dosti slavnih dejanj, ko je, če je bilo treba, tudi sam jurišal na sovražnika.

ZORICA je ranjencem in nam dajala zadnje grizljaje, in čakaj, tam je še nekdo. Kdo je že to?

— Nande.

— Ja, saj res, NANDE. Ne morem pomagati, če so se »nekateri« tako zredili, da jih ni več moč spoznati.

Takole je tovariš »agitprop« malo za šalo malo za res »obral« te in še nekatere Tomšičevce. Žal nam je magnetofon (ki ga pravzaprav niti nimamo) odpovedal in smo lahko ujeli ter zapisali le vsako peto besedo »agitpropak«.

ZA DOBER TEK NEKAJ OKROGLIH

Med večerjo ob srečanju v hotelu »Pugled« (23. marca 1963), ko so se Tomšičevci spominjali, kako so bili včasih lačni, saj so v zapuščenih vaseh stikali neredko po kadeh, če je ostalo kaj gnilega zelja in kaj pozabljenega krompirja na njivah ter prikimovali: »O, če bi imeli včasih v partizanih, tako večerjo,« so povedali tudi nekaj veselih.

GOLAŽ IZ ŽENSKE

Tovariš Braškar:

— Bilo je v začetku novembra 1943. Taborili smo v Mašunu na Primorskem. Takrat sem bil Dakijeva desna roka, se pravi, da sem bral in pisal zanj. No, in takrat je prišla iz Ilirske Bistrice k nam delegacija treh mož s pismom, napisanim v primorskem narečju. Daki mi je dal pismo, naj ga preberem. V njem je pisalo nekako takole: »Spoštovani, dragi komandant Daki. Pri nas v Ilirski Bistrici imamo požrtvovalnega blagajnika OF, ta pa ima zelo histerično ženo, ki, kadar jo prime, grozi, da bo moža prijavila Nemcem. Prav čez cesto njune hiše je namreč nastanjena nemška enota. No, in ker je večer spet razgrajala in grozila, smo jo zvezali, ji zamašili usta in zaprli v klet. Zaprto jo imamo že en dan in eno uro. Konec pisma pa je bil dobesedno tak: »Kaj hočemo iz te ženske narediti?«

Ko je Daki slišal to vprašanje, je kar zletelo iz njega:

— Golaž.

Se pravi, da pozna Daki dobro tudi slovnico, je zaključil pripoved »agitprop« tov. Braškar, nato pa (ker ni dobil še večerje) začel novo:

»A SI TI KOMUNIST?«

— Bili smo v vasi Hrib pri Novem mestu, ko je prišla k nam mlada, lepa učiteljica in povedala, da je dobila od belogardistov pismo, da jo bodo naslednji dan ubili. Pomagali smo ji tako, da smo jo vzeli s seboj, ker smo bili na poti proti Beli krajini. V Koprivniku pa smo prenočevali. Ležimo, a nobeden ni zaspal. Vsak je namreč čakal, da bodo drugi zaspali in da bo potem lepi učiteljica povedal kako ljubezni. Dolgo je bilo tiho, potem pa je dr. Lojze zašepetal nekaj učiteljici. Takrat pa se je Fajfa oprl na komolec, se nagnil proti Lojzeta in ga zbadel: »Lojze, a si ti komunist?« Vsi smo se potuhnili in komist? dr. Lojze tudi. Spet je bilo dolgo tiho, saj je spet vsak čakal, da bodo drugi zaspali. No, potem pa je dr. Lojze, ki je spet mislil, da vsi spimo, ponovno začel učiteljici nekaj šepetati. Fajfa pa se je spet nagnil nadenj in vprašal: »Lojze, si ti sploh komunist?« Potem ni nihče več tvegala. Vsi smo zaspali. No, vidite, temu se pravi pa »fovšija«, je zaključil pripoved »agitprop«.

»TI SI ZANIČ DOHTAR«

Tole je povedal pa tovariš Fajfa.

— Menda je bilo leta 1942 ali 1943, ko smo bili nekje blizu Sordražice ali Ribnice. Ponoči je prišel terencec po zdravnika čes, da je nekje v hribih bolna starka. In z dr. Lojzetom sva jo mahnila za terencem v hrib 3 ure daleč. V hiši sva našla na postelji 70-letno staro in njeno hči, ki je imela tudi že okoli 50 let. Lojze me vpraša: »Imaš rčnije?« »Imam,« Potem jo je pregledal, jaz pa sem dal kar brez njegovega naročila zdravila. Ko sva odhajala, sem ga vprašal, kaj je starki. »Zaprta,« mi pojasni in vpraša, kakšna mu zdravila sem ji dal. Seveda mu povem po pravici, da sem ji dal opij, ker drugih zdravil tudi imel nisem. Potem sva se vrnila. Na slednje dopoldne pa sva opazila bolničino hčer med hišami naselja, kjer smo bili nastanjeni, da nekaj išče. Lojze se je prestrašil: »Mati je prav gotovo umrla.« Opazila pa naju je tudi ženska. »Stopila k nama in povedala: »Nato ti so šli ponoči na stran.« Nato pa nama je dala 2 kg suhih hrušk in dva velika kosa kruha. Ko je hči odšla, sem se obregnil ob dr. Lojza: »Vidiš, jaz sem jo pozdravil, ti si pa zanič dohtar.«

»Kaj ni škoda fantka«

Albinca Mali-Hočevarjeva je bila leta 1952 v Dolenjskih Toplicah proglašena za zasluge v NOB za narodnega heroja.

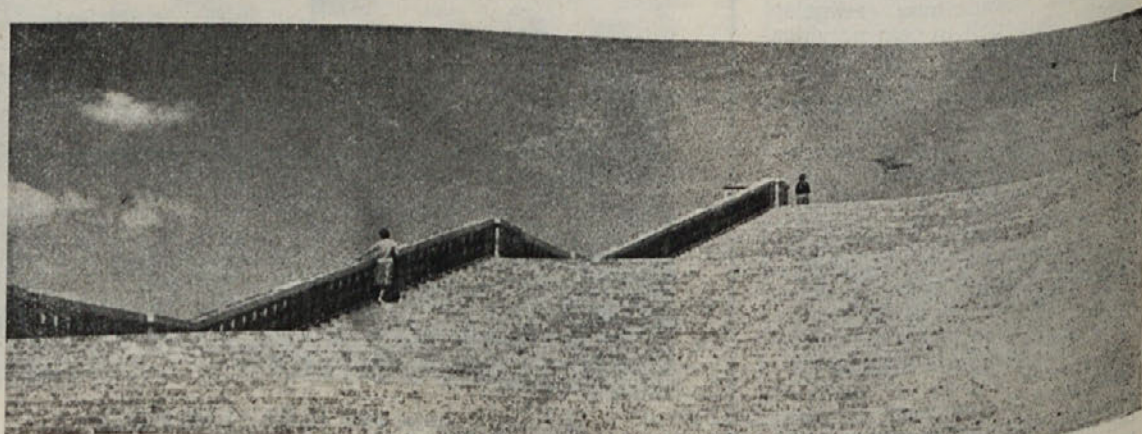
— Ko sem zvedela, da sem proglašena za heroja, sem bila ponosna, ne pa navdušena. Takrat so se mi pred očmi zvrstile slike padlih in živih tovarišev in tovarišic, ki so morda ta naziv bolj zaslužili. Nikoli me ni nihče vprašal za moje delo med NOB, vse so zbrali ostali, zato me je podeljeno priznanje še posebno presenečilo.

Po starših sem Dolenjka, sicer pa sem rojena na Vinici. Naša družina se je pred vojno stalno selila iz kraja v kraj. Oče, ki je bil čevljar, je umrl več let pred vojno. Mati je vedno skrbela, kako nam gre v šoli. Živelimo revno, saj smo bili brez imetja, bilo pa nas je več otrok. Bila sem pastirica in tudi kot pastirica sem že leta 1941 začela delati za partizane. Takrat sem bila stara 15, 16 let. Če ne bi bilo revolucije, bi še danes služila pri drugih ljudeh. Čutili smo se zatirani. Hrepeneli smo po boljšem življenju, svobodi, znanju in revoluciji. Prav te ideje so tudi mene prevzele. Verovala sem vanje in v tiste, ki so nam tako govorili.

V partizane sem odšla leta 1942. Vsi so se čudili, kakšnega otroka imajo v odredu. Celo moja stara mati me nekoč ni spoznala in je dejala partizanom: »Kaj ni škoda takih majhnih fantkov za vojsko.« In ta »fantek« sem bila jaz. Življenje v partizanih zame ni bilo težko, saj sem bila vajena trdega dela. Pred vojno sem nosila težke koše, med vojno pa ranjence.

Tovariši-Tomšičevci so povedali za marsikatero hrabro de-

nje Albince. Kako je pod točo krogel reševala ranjence, kako je skočila s skale na Italijana itd. Sama pa je skromno povedala, da je v partizanih napravila tudi marsikatero nepremišljeno dejanje (kako se ji je na primer puška kar sama sprožila med zapovedano najstrožjo tišino). Bila je mlada, delavna, skromna in pogumna, so povedali njeni tovariši o svojem »Binču« (kot so ji rekli), ki so ga imeli vsi borci radi.

NA VRHU NI KONCA

Foto ing. Briški

Napad na Kočevje

Pripoveduje Jože Lepin-Ris, namestnik komandanta Tomšičeve brigade in kasneje XIV. divizije: — Bilo je leta 1943, točnega dneva se ne spomnim. Naša brigada bi morala kreniti iz Male Gore proti Salki vasi in ob dogovorjeni uri napasti Kočevje s te strani. Dobili smo vodiča, za katerega se je kasneje izkazalo,

bil odpor zelo hud, vendar s topovi takrat sploh nismo streljali, ampak smo prodrli skoro do mostu kar brez njihove pomoči. Potem smo čakali kosilo. Naš intendant, (po partizansko smo mu rekli »mali Gašper«, njegovega priimka pa menda sploh nihče ne ve) pa je najbrž mislil, da smo že na oni strani Rinže, zato je peljal

dan tolkli za grad.

Grad pa takrat ni padel, čeprav so bili naši že v njem, ker je prišla posadki pomoč. Prav zaradi te pomoči je odšla naša brigada v zasedo, ki bi jo morali postaviti

nekje med Kočevjem in Ribnico. Takrat je bila megla. Videli smo sicer neke postave, a smo menili, da so to naši. Kar naenkrat pa mi je dal nekdo brzostrelko na prsa in pozval: »Hände hoch!« in takoj nato so že počili prvi streli. Nemec je padel in jaz sem se umaknil. Nemce smo zadrževali še kaki dve uri, potem pa smo se umaknili.

Na »žic« patroli

Albinca Mali-Hočevarjeva:

— Takrat smo imeli v Svetem Križu pri Litiji precej ranjencev, hrane pa malo, zato sva se kar na lastno pobudo odpravila s Fajfo na »žic« patrolo. Neka terenka mi je dala civilno obleko, v lase sem si zavezala pentljo, prišla Fajfo, ki se je tudi oble-

pa sem se odpravila z nahrbtnikom v mlin. Komaj sem prišla v mlin, že je bila za mano švabska patrola. Komaj sem še utegnila gospodinjici povedati, da sem partizanka in da je mlin obkoljen s partizani (v gozdu pa je bil samo Fajfa!) ter da mlin ne bo več stal, če se meni ne las skrivi. Potem

Srečanje Tomšičevcev v hotelu Pagled. Prvi z desne namestnik komandanta brigade Jože Lepin-Ris

S srečanja Tomšičevcev. V sredini narodni heroj generalmajor Franc Tavčar-Rok

da je bil za bele in ta nas je vodil namesto proti Salki vasi v Kočevski Rog. Po treh urah marša z vsem težkim orožjem smo se le začeli spraševati, kam nas vodi. Priznal je, da nas pelje v Rog. No, potem smo se obrnili proti Kočevju, vendar smo za 2 uri zamudili napad. Še sreča, da nismo odkrili neprave smeri še kasneje. Od Salka vasi proti Kočevju je

kosilo kar naprej po cesti in zapeljal na most preko Rinže. Tam pa so njega in konje pokosili streli.

Kmalu zatem smo s topovi v naglici uničili obe postojanki, ki ta nam preprečevali prehod preko mostu in čeprav lačni zavzeli položaje v hišah na tej strani okoli gradu. Tisti dan je padel tudi Bračič. Potem smo se še ves

kel v civil, pod roko in sva odšla na lov za hrano. Sklenila sva obiskati neki mlin ob meji, kamor še ni stopila partizanska noga. Fajfa je ostal na robu gozda, jaz

sem se pomešala med gospodinjine otroke in zaigrala otroka, kar zaradi moje mladosti ni bilo posebno težko. Švabi so si mlin ogledali, se pogovarjali z gospodinjo in ona me ni izdala. Komaj pa je patrola odšla, že mi je gospodinja napolnila (ne vem če zaradi strahu, ali zaradi simpatije) nahrbtnik z moko, smetano, kruhom, sirom in drugimi dobrotami. S polnim nahrbtnikom sem šla do Fajfe, nato pa sva se skupaj vrnila v tabor — tam pa sva jih seveda zaradi najine predrznosti še slišala.

POZIMI ČEZ KRKO

Vsak Tomšičevce je povedal nekaj, iz vsega pa sem zaključil naslednje:

Bilo je menda decembra 1942. Tomšičevci so nameravali pri Dvoru čez Krko in nato nadaljevati pohod proti Laščam. Reko so prekoračevali na kraju, kjer je bila najbolj plitva — tam pa je bilo na obeh straneh strmo skalo in v bližini še cerkev in grad. Čez Krko so napeljali vrvi. Ko so bili na sredi reke, se je kar naenkrat usulo po njih. Toda noben ni bil niti ranjen. Nekdo je zavpil: »Juriš!« A kam češ jurišati? Pred nami strma kamenita obala in za nami prav tako. Nekaj naših kotlov je odplavalo po Krki. Tokrat je zavpil Daki: »Težka artilerija naprej!« Mi pa nismo imeli sploh nobene artilerije. Potem smo prišli do cerkvice Svetega Roka. Na nas so šli od Lašč do Soteske, a smo jih nažgali...

Zmaga pri Rajhenauu ali brez hlač v Kočevje

(Na srečanju Tomšičevcev v hotelu »Pagled« v Kočevju v soboto 23. marca sem prisluhnil pogovoru narodnih herojev Silnega in Albinca Mali, Jožeta Novaka-Mihe in še nekaterih. Nekako takole so povedali).

Bilo je 27. marca 1943. Pri Rajhenauu je brigada počivala, I. četa II. bataljona pa je šla v zasedo. Opazili smo italijansko kolono, ki je šla s črpalkami in cisterno po vodo, mi pa smo mislili, da peljajo s seboj topove. Potem so tudi Italijani nameravali postaviti zasedo. Mi smo jih pustili blizu, potem pa smo udarili po njih. Na pomoč naši četi v zasedi je prišla še ena III. bataljona s komandirjem Novakom Jožetom-Mihom.

Silni: — Pred Jožetom Novakom, komandirjem čete, je eksplodirala mina.

Jože Novak: — Vsega me je »pošpricala«. Tudi centimeter hlač na nogah ni bil cel. Obležal sem ranjen in mislil, da prihaja konec.

Silni: — ... in Italijan je prišel prav do tebe in ti nastavil pištolo na glavo, da te bo ubil. Takrat pa ga je Efenko (komandant III. bataljona in narodni heroj) ustrelil. Albinca Mali-Hočevarjeva:

— Ko sem videla mojega komandirja ranjenega, sem stekla proti njemu...

Jože Novak: — Jaz pa sem se zadržal nanjo: »Albinca, ne po čistini!« Zadel bi jo lahko...

— Od vseh Italijanov, bilo jih je okoli 80, je menda ušel le eden. Ostali so bili ranjeni, ujeti ali pa so padli. Takrat smo zajeli tudi mulo s sirom, cigaretami in kruhom.

— Ranjene Italijane smo obvezali.

Albinca:

— Ko sem obvezovala enega izmed ranjenih Italijanov, me je prosil: »Ne šteljat. Ilo partidžano. Činkve bambini,« in mi skušal poljubiti roko. Komaj sem se ga otresla. Takrat, ko je streljal in ko je prišel v Slovenijo, pa ni mislil na otroke.

— Potem smo jim nasekali še vej, da so iz njih naredili nosila za ranjence. Pobrali smo jim vsó opremo, pa tudi vrhnjo obleko in slavna italijanska vojska jo je peš, v samih spodnjih hlačah, mahnila z ranjenci (nosili so jih zdravi Italijani) proti Kočevju...

Mladina je Tomšičevcem zaigrala in zaplesala

»Se spomniš, tovariš?« ...

»Se spomniš, tovariš?«

Dva meseca komandant mesta Kočevje

Ljubo Šubic, ki je bil po italijanski kapitulaciji dva meseca komandant mesta Kočevje, je pripovedoval o tem obdobju med zadnjim srečanjem Tomšičevcev takole:

—V Kočevje smo prišli po italijanski kapitulaciji. Policijsko uro smo imeli menda le en večer. Narod se nam je takoj priključil, pa tudi civilna oblast, rajon in okrožje sta takoj prevzela svoje posle. Kočevje je bilo takrat baza za partizanske akcije in je zalagalo enote, ki so šle proti mejam na akcije. Od tu smo poslali tudi havbice, s pomočjo katerih je padel Turjak.

V Kočevju je bilo tudi zbirališče za ujetnike. Okoli 700 smo jih imeli tudi v Turjaku. Nastanjeni so bili v barakah in nihče ni z njimi ravnal grdo. Plavogardiste pa smo do procesa imeli v gradu.

V prostorih sedanje občine smo imeli dobro organizirano in zalo-

ženo bolnišnico. Pred vdorom Nemcev smo jo delno premestili tudi v Stari breg. Nemci, pravzaprav Vlasovci, pa so jo med hajko odkrili in so vse ranjence poklali. Tri dni po ofenzivi sem prišel v Stari breg in moj konj se je spotikal ob trupla...

Med tema dvema mesecema je bil v Kočevju tudi Zbor odposlancev, vendar o njem ne bi vedel kaj več povedati, ker so ga organizirali neposredno iz glavnega štaba in izvršnega odbora OF. Vem le, da so udeleženci spali v okoliških vaseh in ne v Kočevju ter da je bila organizacija odlična. Delegati so se vozili do Kočevja z vozmi, kot v starih časih predvsem gospoda s kočijami. Organizirane so bile etapne postaje, se pravi, da je posamezni voz peljal do določenega kraja, tam pa ga je že čakal naslednji voz, ki je potegnil delegate spet do naslednje etapne postaje.

»RAZ — PRAŠIČI«

— Bilo je leta 1943 nekje v Loški dolini. Zvedeli smo, da bo prišel po bližnji cesti kamion be-

logardistov, ki so nameravali nekam v hribe, da bi izselili neko družino, ki je delala za nas. Te družine pa ni bilo več tam, ker smo jo prej obvestili o nameri belih. No, in takrat se je spomnil Daki, da bi na pripravnem ovinku ob neki skali pripravili belim zasedo. Enoto je pri skali zbral in nam povedal: »Po kamionu bomo udarili s plotunsko paljbo. Veste, kaj je to?« Večina ni vedela, zato je Daki razložil tako: Jaz rečem RAZ — in vi prišnite na peteline pušk, ko rečem PALI pa sprožite. Zdaj bomo pa nekajkrat vadili brez municije.

No, in potem je rekel Daki RAZ — mi smo pritisnili na peteline in PALI, mi smo pa sprožili. To smo nekajkrat ponovili. Potem pa smo že zaslišali ropot kamiona. Zasedli smo svoja mesta in napolnili puške. Pripeljal je kamion. Daki je komandoval RAZ —. Mi smo napeli peteline. Potem pa je komandoval — PRAŠIČI in mi smo se začeli tako smejeti, da kamiona sploh nismo zadeli (samo ena krogla je ranila komandanta belčkov v koleno).

Urednikova pošta

Kje so sredstva za Šeškov spomenik?

TOVARIS UREDNIK!

Znano mi je, da se je kmalu po vojni začela akcija za zbiranje sredstev, s katerimi bi postavili v našem mestu narodnemu heroju Šešku spomenik. Sredstva so bila potem na posebni računski knjižici pri banki.

Zanima me, če ta sredstva še obstajajo, kakor tudi, če se bo temu velikemu revolucionarju in prvoborcu kdaj postavil spomenik, in če se bo, kje bo stal. To verjetno zanima širši krog bralcev, zato prosim, če mi odgovorite v vašem listu.

P. Z. Rudnik

Pozanimali smo se pri Občinskem odboru ZB in dobili tak odgovor: Ta sredstva so se začela zbirati še v začetku leta 1952 pri takratnem OO ZB Kočevje, akcija pa je trajala do leta 1955. Nabranih je bilo 458.000 din. Potem je prišlo do razprav, kje naj bi stal spomenik, vendar mnenja niso bila enotna, pa tudi nabranega denarja ni bilo dovolj za postavitev spomenika. Ta sredstva so bila na računski knjižici do lanskega leta, potem pa je bilo 6. septembra 1962 sklenjeno na seji predsedstva občinskega odbora ZB, da se porabijo vsaj za delno ureditev partizanskega grobišča na Trati in tako so bila tudi porabljena. Na računski knjižici je ostalo le še 38.185 din. Doslej na sejah odbora ZB NOV niso ponovno razpravljali in sklepali o postavitvi spomenika Jožetu Šešku.

Uredništvo

NEKAJ RIBIŠKIH

Ribiška družina Kočevje pripravlja ustanovitev mladinske sekcije, za katero pa je potrebno najmanj 10 prijavljencev, starih nad 14 let. Sekcija bi imela pri družini svoj pododbor in bi delala samostojno. Edina omejitev bi bila, da bi morali mladi ribiči loviti le v spremstvu starejšega člana družine, ki bi jih hkrati tudi učil, da bodo kasneje dobri, redni člani družine.

☆
V okviru proslav 20-letnice Kočevskega zbora bodo tudi kočevski ribiči organizirali nekaj tekmovanj. Doslej so se odločili za družinsko in meddružinsko tekmovanje (z RD Ribnica) v lovu belic s plovčkom. Tekmovanji bosta predvidoma junija ali julija, kar je odvisno predvsem od programa prireditev SZDL.

☆
14. aprila bodo v Kočevju izpiti za ribiče, ki so člani RD Kočevje in Ribnica. Polagalo jih bo 18 ribičev pred komisijo Zveze ribiških družin Ljubljana.

Ribiška družina Kočevje pripravlja tudi ustanovitev pododpora odraslih ribičev v Lazih ob Kolpi. Družina bo namreč dobila 6 km Kolpe od Vrta do Dola v

upravljanje, kar je pogoj za ustanovitev tega pododpora. V kratkem bodo tudi rešili problem prodaje dnevnih ribolovnih dovolilnic za ta predel Kolpe.

ZADRUGE ZDRUŽENE

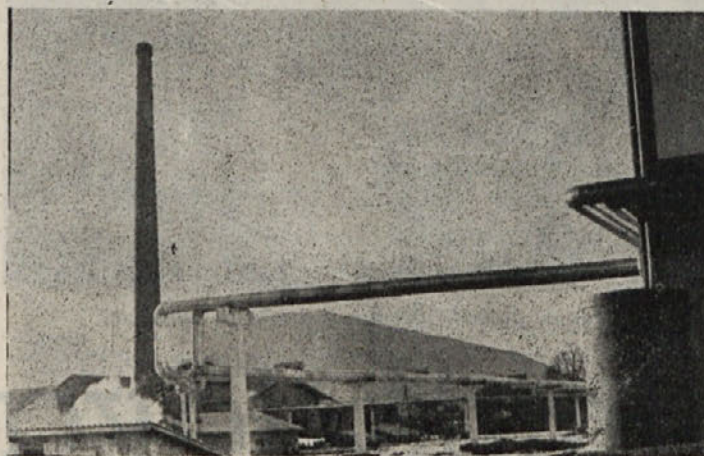
Občinski ljudski odbor Ribnica je na predlog združenih svetov KZ Ribnica in Loški potok sprejel sklep o združitvi obeh zadrug v eno kmetijsko organizacijo.

☆
Družina bo poleti med šolskimi počitnicami spet organizirala poletniški ribolov za pionirje. Dovolilnice za ribolov bodo lahko dobili le pionirji, ki so z uspehom končali razred in ki jim tudi starši ne branjajo ribolova. Tudi za delo s pionirji-ribiči je že zadolžen starejši član ribiške družine.

170 milijonov vozil

Motorizacija kot eden najznačilnejših pojavov sodobne civilizacije naglo osvaja tudi razmeroma slabo razvite dežele, se glasi ena izmed ugotovitev v New Yorku izhajajoče revije »Automobile International«, ki je objavila natančne podatke o avtomobilih in sploh o motornih vozilih po svetu.

Podatki se nanašajo na prve dni letošnjega leta, povedo pa, da je krožilo letos januarja po cestah vsega sveta 135.220.800 osebnih motornih vozil (od tega 103.915.600 avtomobilov) ter 30,2 milijona avtobusov, kar je v celoti za 5,6 odstotka več kot v začetku leta 1961. Motornih koles je bilo 21,4 milijona.

Industrijski del Kočevja

Obvestilo

Obveščamo vse interesente, da bo Združenje knjigovodij LRS izdalo letos aprila naslednje priročnike:

- Priročnik za sestavitev periodičnih obračunov za leto 1963;
 - Priročnik za knjigovodje osnovnih sredstev — prečiščeno besedilo;
 - Priročnik za saldokontiste.
- Opozarjamo, da bodo ti priročniki zelo kvalitetni. Naročila sprejema društvo ekonomistov — Dominik Trobentar, SGP Zidar, Kočevje.

Društvo ekonomistov
Kočevje

Med celinami je na prvem mestu Severna Amerika s 75,8 milijona motornimi vozili v ZDA in 5,4 milijona v Kanadi. Po zahodnoevropskih cestah je vozilo v začetku letošnjega leta 32 milijonov motornih vozil, v Sovjetski zvezi in vzhodnoevropskih deželah jih je bilo 5,5 milijona, potem pa se vrstijo: Srednja Amerika 4,9, Azija 4,8, Oceanija 3,8 in Afrika skupno 2,9 milijona motornih vozil.

Zanimivi so podatki o posameznih deželah. Bolivija n. pr. ima vsega 40.000 motornih vozil. Etiopija 25.000. Afganistan pa 8.000 štirikolesnih motornih vozil in sto motornih koles. V absolutni številki (ne v primerjavi s številom prebivalstva) najmanj motornih vozil je imela v začetku leta 1962 portugalska kolonija Macao — 900. Presenetljivo: na Kanarskih otokih je bilo januarja 26.100 motornih vozil, torej skoraj toliko kot v Ekvadorju.

V Sovjetski zvezi je bilo po podatkih omenjene revije 4,3 milijona motornih vozil, od tega 730.000 avtomobilov. Kitajska pa jih je imela 220.000. Bencinskih črpalk je bilo največ v ZDA, potem v Kanadi (39.000), v Veliki Britaniji (37.000), v Zvezni republiki Nemčiji (32.000) in v Italiji (28.000).

OBCNI ZBOR OBCINSKE ZVEZE ZA TELESNO VZGOJO KOČEVJE

Množičnost in kvaliteta

Telesna vzgoja je množična društvena dejavnost občanov, katere osnovni cilj je formiranje socialističnega človeka, ki bo telesno in duševno zdrav in sposoben za delo in obrambo domovine. Zato telesna vzgoja ne more biti skrb posameznika, posamezne organizacije, temveč skrb občinske družbene skupnosti. Tem osnovnim načelom se je vse delo v občini na tem polju precej približalo, kar je pokazal tudi zadnji občni zbor.

Občni zbor občinske zveze za telesno vzgojo je bil v četrtek, 21. III. ob veliki udeležbi delegatov vseh društev in klubov ter številnih gostov.

Predsednik Andrej Arko je podal izčrpno poročilo, iz katerega so lahko dobili sliko dela vseh društev in klubov kakor tudi kritične ocene dela občinske zveze.

V zvezi je sedaj 20 klubov in društev. To so Kegljarski klub, Balinarski klub, Nogometni klub, TVD Partizan s 15 sekcijami raznih športnih panog poleg osnovne telesne vzgoje, Solsko športno društvo na gimnaziji ter na osnovnih šolah »Mirko Bračič« in »Jože Seško« v Kočevju, na osnovnih šolah v Koprivniku, Fari, SSD »Kolpa« v Osilnici, 6 strelskih druščin, taborniki, Planinsko društvo in Šahovsko društvo.

V vseh društvih in klubih je organizirano 2.275 moških in 1.217 žensk, kar pomeni 20,96 % celotnega prebivalstva v občini.

Aktivnih je 2.817 in to 1.814 moških ter 1.003 ženske. Prevladujejo pionirji do 14. leta (1.899), do 25. leta starosti jih je 528, od 26 do 55 let 361 in nad 55 let 29.

Torej zelo pestra starostna razporednica. Jasno je, da se starejši letniki izživljajo v njim primernih športnih panogah, med-

tem ko sestavljajo mlajši nekaj množični rezervar, iz katerega dobijo klubi in društva svoje kadre za kvaliteto, ki je v naši občini na dostojni višini in izdatno nad povprečjem Slovenije.

Iz nadaljnjih poročil predsednika o stanju v klubih in društvih je bilo ugotovljeno, da so težave mimo finančnih skoro pri vseh enake. Pomanjkanje telovadnic in drugih prostorov za zimsko vadbo, pomanjkanje rekvizitov, društvenih prostorov ter strokovnih kadrov so glavne težave. S temi težavami se bo treba krepko spoprijeti. Res da bo za samo mesto z dograditvijo novega doma telesne kulture precej tega rešeno, ostala bo pa velika skrb za teh-

Uspelo tovariško srečanje

Krajevna organizacija ZROP Ribnica je 22. III. priredila tovariško srečanje med člani ZROP Ribnica in Kočevje ter pripadniki garnizona JLA Ribnica. Srečanje je imelo namen medsebojnega spoznavanja in zbliževanja ter je bilo organizirano v počastitev občinskega praznika občine Ribnica in za 20. obletnico zmage partizanskih brigad v Jelenovem žlebu.

Tedaj je bilo tudi tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško in v šahu. Kljub pomanjkanju streliva, saj ga ni bilo mogoče dobiti niti pri Strelski zvezi Slovenije niti drugod v Ljubljani, je bilo tekmovanje vseeno izvedeno. Prav pri strelivu se je pokazal primer tovarištva, saj so ga pripevali celo posamezni člani, ki so ga kupili na lastne stroške. Vsaka organizacija je za streljanje postavila po dve petčlanski ekipi, streljali pa so iz ležečega in klečečega položaja na daljavo 50 m. Vsak je dobil po 11 nabojev, za streljanje v vsakem položaju po 5 in en poizkusni naboj.

Končni rezultat tekmovanja je pokazal, da ima najboljše strelce garnizion Ribnica, člani ZROP Kočevje pa so zaostali le za 1 krog. Prvo mesto je osvojila II. ekipa garnizona, drugo mesto je osvojila I. ekipa iz Kočevja, tretje mesto pa I. ekipa garnizona.

Borbe na črno-belih poljih pa so bile ogorčene in zelo zanimive. Čeprav ni bilo mogoče tekmovati za prvenstvo posameznikov, ker ni bilo časa, sta združeni ekipi Ribnice in Kočevja podlegli premočnim nasprotnikom garnizona JLA, tako da je ta ekipa osvojila I. mesto. Drugo mesto pa si delita organizaciji ZROP Kočevje in Ribnica, ki sta dosegli enako število točk.

Po tekmovanju je spregovoril tov. Jože Boldan-Silni in dejal, da se morajo tako tovariška srečanja med rezervnim in aktivnim sestavom JLA še nadaljevati. Razvijati je treba duh tovarištva in krepiti obrambno sposobnost naše države. Predsednik krajevnega odbora ZROP Ribnica Radislav Borovac se je zahvalil vsem za udeležbo. Vsem tekmovalcem je krajevna organizacija ZROP Ribnica podarila ribniški spominek, prvoplasirane tri ekipe pa so prejele v dar diplome in ribniške šopke.

Po podelitvi nagrad je bila majhna zakuska, ki je potekla v vedrem razpoloženju in obujanju spominov.

— tar —

čevju nekaj mladih šahistov, od katerih lahko pričakujemo, da bodo še dobri šahisti.

-V-

nične kadre, za kar so vsi premalo skrbeli, pa tudi zveza je v tem premalo naredila. Skrbeti bo treba tudi za okoliška društva, ki se sedaj ustanovljajo in so že v začetku pokazala lep napredek. Tako se je delo zveze razširilo in tudi kvaliteta je narasla. Misliti bo treba na profesionalnega strokovnjaka, kateremu bomo lahko nudili v novem domu tudi stanovanje.

Med izčrpnimi razgovori se je razjasnilo tudi več načelnih vprašanj in stališč. Zastopniki zvez iz Ljubljane so ocenili občni zbor in delo zveze kot zelo dobro razgibano in je med vodilnimi občinskimi zvezami v Sloveniji. Po razgovorih za program dela v proslavah 20-letnice Kočevskega zbora, o občinskem statutu in pripravi za volitve je bil izvoljen 21-članski odbor.

Ker je dosedanji predsednik Andrej Arko že desetletja vodil razne zadolžitve pri telesni kulturi, je prosil, da bi ga zamenjali z mlajšim. Zaradi vztrajanja pri svoji želji je bilo to upoštevano, za njegovo poštrevovalnost in ustvarjanje pa ga je občni zbor izvolil za častnega predsednika občinske zveze za telesno vzgojo Kočevje.

Televizija v Osilnici

Družbene organizacije v Osilnici nameravajo kupiti televizor, vprašanje pa je, kakšen bo sprejem. Osilnica namreč leži v kotlini. Mogoče bi si pomagali z odbojem valov od Sv. Gore (na sliki v desnem kotu), česar se že poslužuje nekdo iz Podsten. Televizija bi pomenila za te kraje novo pridobitev, saj razen kinopredstav (ki jih trenutno ni) nimajo tu nobenega drugega koristnega razvedrila. -ip

ZELEZNIČARJI SO ZBOROVALI

(V. P.) — Na nedavni letni konferenci v Ortneku so železničarji razpravljali o svojem dosedanjem delu. Sklenili so obnoviti sodelovanje v strelski družini, saj je med njimi precej dobrih strelcev. Postavili bodo lastno tekmovalno ekipo ter obnovili ortneško strelišče.

Na postaji bodo zgradili kegljišče, tam, kjer je bilo že pred 50. leti. Razen kegljišča pa si želijo urediti tudi bife, ki ga bodo potniki, ko čakajo na vlak, zelo veselili.

Veseli smo pobude mladih železničarjev in Ortnečani jim bomo z veseljem pomagali pri njihovem delu, saj bo to nam vsem v korist.

SLEMENSKI VODOVOD

Lani so pričeli Slemenci graditi vodovod. Po predračtu je bilo predvidenih 30 milijonov dinarjev. Sami vaščani so zbrali polovico teh sredstev, ki so jih porabili že lani. S tem je zgrajena pol vodovoda, za dokončno ureditev pa bo treba sredstva nekako zagotoviti...

Delavska univerza vas vabi in obvešča

● V petek, 29. III. ob 15.45 uri predvajamo v filmskem gledališču v Kočevju francoski film »Ljubezenske oči.« Vstop v gledališče je mogoč z abonmajskimi vstopnicami. Nekaj vstopnic, po ceni 100 din, za 4 predstave je še naprodaj.

Razgovor o filmu bo vodil prof. Robert Puhar.

Prihodnji petek, 5. IV. bomo v filmskem gledališču predvajali 2 ameriška barvna filma: »Peter Pan« in »Dva mala Indijanca«.

● V nedeljo, 31. III. bomo imeli predavanja o obrambni sposobnosti Jugoslavije v Stari cerkvi ob 10. uri in v Mozlju ob 15. uri.

Na predavanjih bomo predvajali zanimive barvne filme. Vabimo vse prebivalce teh krajev, da se pomembnega in zanimivega predavanja udeležijo. Razen vojnih obveznikov vabimo predvsem ženske.

Organizatorje predavanj prosimo, da poskrbijo za topel in zatemnjen prostor.

● Se sprejemamo prijave za tečaj vodičev po Kočevski.

Nekaj šahovskih novic

Te dni so v kočevski občini pionirska šahovska tekmovanja. Najboljši tekmovalci iz teh tekmovanj se bodo pomerili na občinskem mladinskem šahovskem tekmovanju, ki bo predvidoma 11. aprila v Kočevju.

...

Na vabilo šahovskega društva Kočevje bo slovenski šahovski vele mojster Bruno Parma odigral simultanko na okoli 30 deskah 7. aprila letos v Kočevju v Hotelu Pugled.

...

V nedeljo je šahovska sekcija Ribnica priredila brzopotezni turnir v počastitev občinskega praznika občine Ribnica in v spomin na veličastno zmago pri Jelenovem žlebu, ki se ga je udeležilo več tekmovalcev iz Ribnice in Kočevja. Prvo mesto je zasedel član SD Kočevje Fr. Mešter, drugo Osterman in tretje prof. Golija iz Ribnice.

...

Na zadnjem brzopoteznem turniru šahovskega društva Kočevje, ki je bilo v torek, je prvo mesto zasedel Cimer, drugo Osterman in tretje Mohar K. Turnir je pokazal, da je v Ko-

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročila sta se: Gigović Drago-mir, kurjač iz Kočevja, Rudnik, star 24 let in Stakič Bosiljka, delavka iz Kočevja, Rudnik 24, stara 32 let.

Rodile so: Plot Agata, delavka iz Mahovnika 13 — deklco.

V Novem mestu so rodile: Suhadolnik Irena iz Mahovnika — dečka; Nimac Marija iz Mahovnika — dečka; Mustar Veronika iz Konca vasi 4 — dečka.

V Ljubljani so rodile: Leko Marija, natakara iz Kočevja, Trg svobode 1 — deklco; Lovrenko Tončka iz Kočevja, Kolo-dvorska ulica 16 — dečka.

V Ljubljani so umrli: Jerenko — deklica iz Kočevja, Bračičeva 8, stara 2 dni; Jaklic — deklci — dvojčki iz Zajčjega polja 4, stari en dan.

DRAGA

Umrli je Volf Alojz, preužitkar iz Podplanine 2, star 72 let.

DOBREPOLJE

Umrli sta: Lojk Anton, upoko-jenec iz Ponikev 76, star 82 let; Dremelj Uršula, soc. podpiranka iz Ponikev 76, stara 82 let.

CESTITKA

Mami in atu Padovac iz Novih sel najlepše čestitke za njun praznik in iskrena zahvala za vso skrb — sinova Ignac in Emil.

CESTITKA

Dragi mami, babici in praba-bici Franciški Arko iz Nemške vasi za 80. rojstni dan še mnogo zdravih let hči Marija, družine Pogorelc, Češarek, Arko in Pogo-relc iz Kočevja.

KINO

KOČEVJE: od 29. do 31. marca nemški bavrni film »Monpti«, 31. marca ruski film »SERJOŽA«, 1. in 2. aprila ameriški film »Fan-tovski večer«, 3. in 4. aprila ju-goslovanski barvni film »Kapetan Leš«, 5. in 7. aprila ameriški film »Krvnik iz Nevade«.

RUDNIK: 30. in 31. marca šved-ski film »Poletje z Moniko«, 6. in 7. aprila italijanski film »Polkov-nikove avanture«.

RIBNICA: 30. in 31. marca angl. film »Doktor in ljubezen«, 6. in 7. aprila sovjetski film »Sergej Eisenstein«.

SODRAŽICA: 30. in 31. marca ruski film »Leta radosti«.

VELIKE LASČE: 30. in 31. marca češki barvni film »Ljube-zenska zgodba«, 6. in 7. aprila italijanski film »Izzivanje«.

STARA CERKEV: 30. in 31. marca italijanski film »Prijatelj gangsterjev«.

LOŠKI POTOK: 31. marca ame-riški film »Golo mesto«, 7. aprila francoski film »Zločin in kazen«.

DOBREPOLJE: 30. in 31. mar-ca poljski barvni film »Križarji«, 3. aprila mehiški barvni film »Glasba ponoči«, 6. in 7. aprila italijanski barvni film »Noč ve-likega napada«.

PONIKVE: 4. aprila mehiški barvni film »Glasba ponoči«.

PRODAM

Prodam enostanovanjsko hišo. Vprašajte pri Stanetu Pirnatu, Polom št. 5.

PRODAM

Prodam enonadstropno hišo z dvema stanovanjema in dvema poslovnima prostoroma, vseljivo junija. Naslov na upravi Novic.

PRODAM

Prodam brejo molzno kravo. Povprašajte na upravi lista.

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage mame, stare mame in sestre

ANE KLUN

iz Ribnice

se iskreno zahvaljujemo sosedi Betki za njeno nesebično pomoč. Posebno se zahvaljujemo dr. Andoljšku za njegovo požrtvovalno in humano delo pri lajšanju nje-nega trpljenja ter vsem, ki so jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: hči Francka, Renata, Andrej ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZA OŽBOLTA

iz Mahovnika 5

se iskreno zahvaljujemo sorodni-kom in sosedom za pomoč in izra-ženo sožalje. Posebno se zahvalju-jemo društvu upokojencev in ZB za podarjene vence.

Zalujoča družina Ožbolt iz Ma-hovnika.

POTUJOČI KINO UD

Slovenski film »Veselica« v so-boto, 30. III. ob 19. uri v Starem logu. V nedeljo, 31. III. ob 16. uri v Strugah in ob 19. uri v Livoldu.

Francoski film »Ljubezenske oči« v soboto, 30. III. ob 17. uri na Oneku in ob 19. uri v Kopriv-niku. V nedeljo, 31. III. ob 13.30 v Banja loki, ob 16. uri v Fari in ob 19. uri v Kužlju.

Ameriški barvni film »Dva mala Indijanca« v soboto, 6. aprila v Črnem potoku. V nedeljo, 7. IV. v Travi in Podpreski.

Ameriški barvni film »Peter Pan« v soboto, 6. IV. v Dolgi vasi. V nedeljo, 7. IV. v Lazih, Vimo-lju in Mozlju.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Gledalcem je na voljo napisana vsebina in ocena filma. Odgovorne predstavnike v krajih, kjer predvajamo filme, prosimo, da poskrbijo za urejen in popolnoma zatemnjen prostor.

SPORED RTV LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spo-red od 5.00 do 8.00.

SOBOTA, 30. MARCA: 8.05 Po-starček v mladinski glasbeni re-dakciji. 9.25 Narodne iz Štajer-ske. 10.15 Ernő Dohnany: Kon-certna skladba za čelo in orke-ster, 11.00 Pozor, nimaš predno-sti! 12.15 Stari in novi posnetki

ansambla in solistov Milana Stanteta. 13.30 Vedri ritmi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in po-zdravljajo. 15.15 Malo instrumen-tov — veliko glasbe. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Okno v svet. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Vesele in do-mače. 22.15 Oddaja za naše iz-seljence.

NEDELJA, 31. MARCA: 8.00 Mladinska radijska igra »35. maj«. 8.38 Pripravljamo se na mladinske pevske revije. 9.05 Za dopoldansko razvedrilo. 10.00 Se pomnite, tovariši... Lojze Kova-čič — Sine: Ognjen krst. 11.30 Karel Franz: Srečanje z Afriko. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestita-jo in pozdravljajo — II. 15.15 Godala v ritmu 16.00 Humoreska tega tedna — Smiljan Rozman: Pes. 17.15 Radijska igra »Brutove počitnice«. 18.30 Športna nedelja. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo melodijo. 22.15 Skupni program JRT — Studio Zagreb, Zabavni ansambli RTV Zagreb.

Mesarija odprta ob 14. uri

Na splošno željo žensk so sklenili člani delovnega kolekti-va klavnice in mesarije v Kočevju, da bodo imeli odslej odprto eno poslovalnico (pri pekariji) že ob 14. uri, da si bodo zaposlene žene lahko ku-pile meso, ko bodo šle iz služ-be, in sicer že od ponedeljka dalje. Če se bo pokazalo, da so želje žena upravičene, bo ta poslovalnica odprta ob tej uri tudi v prihodnje, v na-sprotnem pa še po starem. Ko-ektiv se hkrati zaposlenim že-nam opravičuje, ker ni mogel zaradi tehničnih ovir (proda-ja bi bila nehigijska) ugoditi željam žena že za njihov praz-nik — 8. marec.

Mladina pripravila

Osilniška mladina si je letos zadala vrsto nalog, ki jih je že pričela uresničevati, vse to pa v okviru proslav 20-letnice Kočev-skega zbora.

Delo vodita športna sekcija Kolpa in mladinski aktiv. Šport-na sekcija bo letos organizirala vrsto tekmovalj s sosednjimi moštvii, pa tudi s Kočevjem. Iz-vedli so že zimsko prvenstvo Osilnice in šahovski turnir, kma-lu pa bodo pričeli tekmovali tudi na prostem. Ob dnevu vstaje bo pionirski nogometni turnir, atlet-ski miting in nogometna tekma Osilnica—Plešce, ob dnevu vstaje Hrvatske pa se bodo pomerili no-gometaši in odbojkaši. Organizirali bodo tudi prvenstvo v atle-tiki. 4. avgusta naj bi bil tudi dvoboj s Kočevjem.

Mladinski aktiv prireja ples, med počitnicami pa bodo organi-zirali izlete, predavanja ipd. Do-gradili bodo športno igrišče. Mla-dina bo tudi pomagala pri grad-nji vodovoda, gasilskega doma, postavitvi spomenika...

-ip

Podzemne vode za ogrevanje mest

Skupina sovjetskih geologov je zaključila obširno delo pri siste-matiziranju vseh dosedanjih spoz-nanj o toplih izvorih in globinah Zemljine skorje. V raznih delih našega planeta je bilo do sedaj odkritih okoli 50 podzemeljskih bazenov s toplo in vročo vodo. Največji taki bazeni so v okolici Kavkaza in Kaspijskega jezera. Ob pomoči teh voda, ki so tudi v Sibiriji, bi bilo po mnenju stro-kovnjakov mogoče prav ceneno ogrevanje več kot 60 mest.

Dobili smo prehodno zastavico PRK

Zelo sem bila srečna, ko so me podmladkarji RK zbrali za delegatko na občnem zboru RK v Ribnici.

S tov. Bartolovo sva se odpe-ljali z avtobusom v Ribnico. V dvorani je bilo veliko članov Rde-čega križa, med njimi so bili tudi podmladkarji iz drugih šol. Kako sem bila presenečena, ko nam je tov. Golijeva dala za naše delo prehodno zastavico podmladka RK! Ponosna sem bila, kajti to je velika čast, ki so je bili deležni vsi podmladkarji iz Dolenje vasi. Naslednji dan smo se zbrali na šoli. Tov. Bartolova je pokazala lepo rdečo zastavico in nam po-lepala, da bomo morali biti tudi za naprej zelo pridni, če jo bomo hoteli obdržati.

Sklenili smo, da zastavice ne damo, zato bomo izpolnili vse za-dane naloge.

Marija Kromar, 3. r.
Dolenja vas

OBČINA V NOVIH PROSTORIH

V ponedeljek se bo pričel ObLO Ribnica seliti v nove prostore, v bivšo Sifrerjevo hišo. Najprej so se mistili se-liti za 1. maj, vendar je Grad-benik opravil vsa dela mesec dni pred rokom.

»NOVICE«

Glasilo Socialistične zveze delov-nega ljudstva občin Kočevje in Ribnica. Izdaja CZP »Kočevski tisk« Kočevje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik France Grivec. Uredništvo in uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri NB podružnica